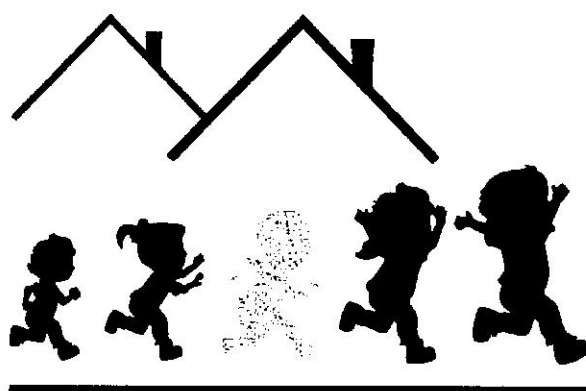

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2019

**APRÓ LURKÓK
MOZGOLÓDVA
CSEPEREDNEK**

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA
1119 Budapest Lecke u. 15-19.

Az intézmény OM azonosítója: 034454	Készítette: <i>Halász B. Zsuzsanna</i> Halászné Bogdány Zsuzsanna
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás határozatszáma: 6 / 2019. (03.29.) Nevelőtestület nevében: <i>Csopelike B. Zsuzsanna</i> névaláírás	
Véleményezők	
1. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) pont 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 25. § (3) Az óvoda szakmai munkaközössége nevében: <i>Munkaközösség vezető</i> Munkaközösség vezető	2. Nkt. 72. § (5) Szülői Szervezet a Pedagógiai Programot véleményezte <i>SZSZ elnöksége</i> SZSZ elnöksége nevében
3. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) (8) <i>Hamarné Debreczeni Rita Vezető Védőnő</i> <i>Bar Eleonóra</i> védőnő <i>Utahé Mária</i> védőnő	4. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § <i>Vernett Zsuzsanna</i> óvodapszichológus
A Pedagógiai Programban szereplő „Közös a Napunk” közvéleményt formáló, érzékenyítő program, továbbá a Biztonságos Közlekedésbiztonsági Program, valamint a Mozgás Szakmai Centrum működtetésének érvénybelépéséhez az 52/2016. (III.31.) XI.ÖK határozatra való hivatkozással a nevelőtestület nevében kérem a fenntartó egyetértését, mert ezek megvalósítása a fenntartóra többletköltséget ró. <i>Halász B. Zsuzsanna</i> Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető 	
A Dél-Kelenföldi Óvoda (1119 Budapest, Lecke u. 15-19.) Pedagógiai Programban szereplő „Közös a Napunk” közvéleményt formáló, érzékenyítő program, továbbá a Biztonságos Közlekedés Program, valamint a Mozgás Szakmai Centrum feladatainak ellátásához, melyek a fenntartóra nézve többletköltséget jelentenek a .../2019.(. .) XI.ÖK határozatával egyetértését adja. Fenntartó nevében P.H.	
A Dél-Kelenföldi Óvoda (1119 Budapest, Lecke u. 15-19.) Pedagógiai Programját az óvoda vezetője az 1 / 2019 (03.29) számú határozatával jóváhagyta. <i>Halász B. Zsuzsanna</i> Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető 	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: az óvoda honlapján	
Hatályos: Érvényessége a kihirdetéstől visszavonásig	
Verziószám: 1 / 2019.	Készült: 3 példányban
Iktatószám: 86 / 2019.	

TARTALOM

I. BEVEZETÉS	4.
Az óvoda adatai	
Ellátandó alaptevékenység	
A Pedagógiai Program törvényi háttere	5.
Küldetésnyilatkozat	7.
II. A PROGRAM NEVELÉSI KONCEPCIÓJA, CÉLJA, ALAPPILLÉREI	8.
A pedagógiai program célja	
A pedagógiai program alappillérei	
III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	11.
IV. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	12.
1. Humán erőforrás	
2. Az óvodapedagógusok képzettségi mutatói, a továbbképzés helyi rendszere	14.
3. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete	17.
V. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	19.
5.1. Egészség- és környezeti nevelés alapelvei	
- Az egészséges életmód alakítása	
- A környezettudatos magatartás alakítása	25.
- Egészségfejlesztési program	27.
Sikerkritériumok	
5.2. Biztonságos Közlekedés program	28.
Sikerkritériumok	
5.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	29.
Érzékenyítő program az óvodában	
Mentálhigiénés fejlesztés és nevelés	
Szociokultúra	
A fejlődés jellemzői , várható eredménye az óvodáskor végén	
5.4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	33.
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	
VI. A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK ÉS SZÍNTEREIK	36.
6.1. A játék / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	36.
6.2. Verselés, mesélés / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	40.
6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	41.
/ A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	

6.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	43.
6.5.Mozgás / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	46.
6.6. A külső világ tevékeny megismerése / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	48.
6.7. Munka jellegű tevékenységek / A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	51.
6.8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás / Tanulási alapelveink	53.
VII. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI	54.
VIII. INKLUZÍV PEDAGÓGIA – INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSságOK MEGŐRZÉSÉVEL, A KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	60.
8.1.Differenciálás: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése	62.
8.2.Tehetséggondozás	64.
8.3.A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek	65.
8.4.A sajátos nevelési igényű (SNI), különleges bánásmódot igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése	66.
8.5.A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös alapelvei óvodánkban	73.
IX. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	75.
9.1. Alapelvek, célok, feladatok	
9.2. Kompetencia – szintek a gyermekvédelem területén	78.
- Gyermekvédelmi felelős	
- Gyermekvédelmi koordinátor	
- Szociális segítő	
9.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	81.
9.4. Óvodai fejlesztő program a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének elősegítésére	
X. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	82.
XI. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE.	86.
XII. A NEVELŐTESTÜLET SZÁMÁRA AJÁNLOTT, ILLETVE KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE ÉS EGYÉB FORRÁSANYAGOK	87.
MELLÉKLETEK:	91.
Érvényességi rendelkezés	
Legitimációs záradék	
Nyilatkozat, Véleményezések (20 / 2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. §	
Jegyzőkönyv , jelenléti ívek	

I. BEVEZETÉS

Az óvoda neve: Dél-Kelenföldi Óvoda

Székhelye: Mozgolóda Óvoda 1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Telephelyei:

- **Újbudai Lurkó Óvoda 1119 Budapest, Bornemissza u. 21.**

- **Újbudai Cseperedő Óvoda 1119 Budapest, Albert u. 28.**

Az óvoda fenntartója: Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata

Ellátandó alaptevékenység:

Székhely Óvoda:

- Óvodai nevelés

- Különleges bánásmódot igénylő, mozgásszervi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítottnan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.

- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.

Újbudai Lurkó Óvoda telephely:

- Óvodai nevelés

- Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítottnan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.

- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely:

- Óvodai nevelés
- Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;
- Különleges bánásmódot igénylő, érzékszervi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján. Látássérült gyermekek közül a gyengén látó, hallássérült gyermekek közül a nagyothalló ill. a műtéti úton helyreállított hallású gyermekek integrált nevelése;
- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;
- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.
- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljenek.

A nevelési tanácsadás feladata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése, a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége ezt lehetővé teszi. A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében kell a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálati tevékenységre, valamint vizsgálni a különleges bánásmód

A pedagógiai program törvényi háttere:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 363/2012. (XII. 17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

- az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- A Dél-Kelenföldi Óvoda hatályos Alapító Okirata
- A 2011. évi CCIX. törvény a családok védelméről
- 2003. évi CXXV. tv. az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Budapest Főváros Xi. Kerület Újbuda Önkormányzatának hatályos Köznevelési Koncepciója
- Fenntartói és nevelőtestületi határozatok

Küldetésnyilatkozatunk

A gyermek egyedi és megismételhetetlen, személyiség fejlődését támogatjuk, szükség szerint „helikopterként” óvjuk-védjük. Hosszú távú cél, hogy maga is meg tudja állni a helyét a hétköznapi életben, legyen problémamegoldó, találja meg helyét a világban, legyen boldog, érezze jól és biztonságban magát. Forduljon hozzánk bizalommal „világítórótyként” álljunk mellette, mögötte és támogató segítséget nyújtunk, ha szükségét érzi.

A Dél-Kelenföldi Óvoda fő célja:

- a kisgyermek mozgásfejlesztésének lehetősége a mindennapokban, a testi nevelés, mint tevékenység és az egészséges életmód megalapozása a szülők, családok bevonásával.

Kerület bázis óvodájaként a játékos MOZGÁS és az egészséges életmód megalapozása a cél. Mivel mind három telephely rendelkezik tornaszobával és a közösségek is nagyon fontosnak és lényegesnek tartják a gyermekek mozgásának kellő kielégítését és fejlesztését. A mozgás elengedhetetlen ahhoz, hogy egy csöppség megismerje az őt körülvevő világot.

Feladatunk:

- olyan életmodell megalapozása, kialakítása, ahol – a gyermek kinek lételeme a mozgás, ez az ösztönös vágya ne sorvadjon el, hanem épüljön be a mindennapjaiba,
- a rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása,
- legyen a mozgás öröm, de ezáltal fejlődjön kitartása, önfegyelme, akarata,
- a mozgás által kedvezően fejlődjenek az értelmi és szociális képességei.

Annál is inkább, mert a mozgásfejlődéssel egyenes arányban fejlődik a beszéd és minden más terület. Itt említeném meg a **sajátos nevelési igényű (SNI)** gyermekek arányának erőteljes megnövekedését. A mozgás központú program kimondottan segíti a mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, stb. javulását, ezek hatására a javul a finommotorika, a beszéd, stb és eredményes a fejlesztés, sikerélménnyel teli gyermek boldog és jókedvű, így könnyebben kezelhető, frusztráltsága csökken.

A mozgás egy folyamat, mely evolúciós szempontból is jelentős. Az egyén személyiségfejlődésének szerves része, fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze.

A mozgás életszakaszonkénti fejlődéséről már sok mindent tudunk, azonban ennek a személyiséget érintő jelentőségét csak akkor érthetjük meg igazán, ha egységes rendszerbe rendeződött folyamatként kezeljük és a fejlesztés gyakorlatát ennek rendjük alá. **Ha a mozgásfejlődés folyamatát globálisan szemléljük, olyan következtetések levonására nyílik lehetőségünk, melyek a fejlesztés folyamatát magasabb dimenzióba helyezik.** Mivel az elmúlt évtizedekben e folyamatot néha csak a sportolóvá nevelés eszközeként kezeltük, természetes, hogy a mozgásfejlesztés a nevelés folyamatában periférikus helyzetbe került, sajnos a családi nevelés színterén. **E területen a hiányos nevelés, a túlfeltés miatt, a születéstől 3-4 éves korig tartó különösen fontos mozgásfejlesztés elmarad a kívánt szinttől. A gyermekek spontán mozgás lehetősége csorbul, a túlzott elvárosiasodással.** Mindezt a gyermekeknek az intézményen belül az óvodai nevelésben szükséges kompenzálni. Minél hamarabb feltérképezzük a hiányos elemeket, annál könnyebb és gyorsabb a korrekció lehetősége.

Feladatunk:

- A nevelői közösség folyamatos tájékoztatása az új és hatékony módszerekről.
- Foglalkozások, mozgásos tevékenységek bemutatása zárt térben és a szabadban.
- Továbbképzések szervezése, és ezen, képzések helyének biztosítása.
- Kapcsolattartás a gyógy-testnevelőkkel, a tartásjavítás és lábboltozat erősítése, lúdtalp megelőzése céljából.
- Konzultáció az utazó és óvodai gyógypedagógusokkal a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez és ezzel egy időben a mozgás terápiák megismertetése, és azok hatékonysága.
- Ötletek a mindennapokra, feszültségoldás és fegyelmezés pozitív motivációval és példaadással.
- Családok bevonása, a mozgásfejlesztés lehetőségei otthon, játszva tanulni, gyakorolni.

Tudatosan keresni Pedagógiai Oktató Központtal a kapcsolatfelvételt, segítségnyújtást kapunk szakemberektől. Nevelőtestületünk képesnek érzi magát, felkészültsége és elhivatottsága alapján ezen feladat ellátásához.

A mottónk:

➤ **Apró Lurkók Mozgolódva Cseperednek!** ☺

II. A PROGRAM NEVELÉSI KONCEPCIÓJA, CÉLJA, ALAPPILLÉREI

A programot ajánljuk mindazoknak, akik azonosulni tudnak céljainkkal, elveinkkel.

Elfogadják, hogy

***“A nevelés nem más, mint
szeretet és példaadás”***

/Pestalozzi/

A pedagógiai program célja:

Befogadó- segítő-támogató óvodai nevelés megvalósítása.

A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának segítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A pedagógiai program alappillérei

Szemléletmódunkat a nevelésről Varga Domokos szavai híven tükrözik.

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét, eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

A nevelésünk során a gyermekek ne azzá legyenek, akiké mi akarjuk tenni őket, hanem amiké segítségünkkel ők válhatnak. Ez garancia arra, hogy a folyamatosan változó világ aktív, pozitív, építő szereplői legyenek.

➤ **Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának biztosítása, a gyermekek testi-lelki egészségének megőrzése, védelme**

➤ **A gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése a következőkkel:**

- a gyermeki szükségletek kielégítésével,
- az érzelmi biztonság megteremtésével
- a szabad játék biztosításával
- életkornak és fejlettségnek megfelelő sokszínű tevékenység szervezésével
- a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor- specifikus alakításával
- az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi környezet biztosításával
- az egyenlő hozzáférés biztosítása és az esélyegyenlőség elvének érvényesítése,
- más kultúrából érkező gyermekek együttnevelése, differenciált személyiségfejlesztés,
- gyermekek állampolgársága, anyanyelve közötti különbségek értéként való kezelése
- a különbözőségek elfogadása és tisztelete
- a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartása
- az egészséges környezeti feltételek megteremtése
- a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése
- a nemi identitás fejlődésének elősegítése
- a tanulást támogató környezetet megteremtése
- a kultúra őrzése, átörökítése
- a jövő kihívására az állandóan változó folyamatok közötti döntésekre való gyors reagálás megtanulása

➤ **Az emberi méltóság és jogok tiszteletben tartása**

“Az óvónő egész nevelőmunkáját hassa át a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletben tartása, az őszinte érdeklődésen és szereteten alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.”

személyes egyéni bánásmód alkalmazása,
 másság elfogadása,
 pozitív megnyilvánulások kiemelése,
 egyéni képességek figyelembevétele.

- **Gyermekismeret** fontossága, a gyermek egyéni jellemzőinek ismerete – (minden gyermek önmaga lehetőségeihez mérten fejlődjék)
- ***Elsődleges célunk a hátránycsökkentés, esélyteremtés, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek előítélet mentességének megerősítése***
- ***A gyermek fejlődése és funkcióteljesítés közben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés feltételei, az érzelmi, etikai, erkölcsi nevelés középpontjában a gyermek áll.***
- **A tanulás** – az óvodában – egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység. Alapja az óvónő és gyermek egymásra ható kölcsönös tevékenysége. A játék az óvodai tanulás alapvető formája.
- **A gyermek – felnőtt kapcsolatára** a példamutatás, modellértékűség – ***óvodapedagógus és az őt körülvevő felnőtt közösséget jellemezze a kreativitás, támogató, serkentő, ösztönző, magatartás.***
- **A gyermek – gyermek viszonyára** – az önmegismerésen keresztül – a másik elfogadása és az együttműködési készség jellemző.
- **Az óvoda – család kapcsolatának erősítése**
 - ***családi nevelés elsődlegessége***
 - az óvodai és a családi nevelés összehangolása
 - szoros együttműködés
 - a szülők véleményének, javaslatának, észrevételeinek figyelembevétele
 - nevelési és szociális gondjaikra való ráhangolódás, együttes problémamegoldás, segítségnyújtás
 - folyamatos kapcsolattartás, érdeklődő figyelem, tanácsadás
 - közös programok szervezése
 - szükség szerint szemléletformálás, meggyőzés

A prevenció fontos eszköze a **székhely** óvodában (**Mozgolóda**) és a **Cseperedő telephely** mindennapjait meghatározó, ünneptől ünnepig, tartó életmódszervezés, kultúraátadás, hagyományteremtés, mely a gyermekek számára az érzelmi biztonságot adja.

A **Lurkó telephelyen** a játékban tanulás nagyon eredeti rendszerében a különböző tevékenységközpontokban a szabad választás és döntés lehetőségét felkínálva egyéni tanulási folyamatban, a gyermekközösségben szocializálódva szoktatjuk a gyermekeket a kreatív önkifejezésre, kitartó, eredményre törekvő tevékenységekre.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

Az ember gyermek a genetikai adottságai és a ráható környezeti hatások együttes befolyására fejlődik. Személyisége, tehetsége a környezet személyi és tárgyi feltételei révén kibontakozik.

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, így az óvodai nevelés során egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben kell, hogy részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adhatunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Meleg szeretetet sugárzó – érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkörben egészséges, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező, természetszerető és védő, környezettudatos gyermeket nevelünk.

A gyermek igényes lesz önmagával és másokkal szemben. Tisztelettel fordul társai és a felnőtt közösség felé. A közösségért szívesen dolgozik, bízik önmagában és képességeiben. Igyekszik megoldani a problémás helyzeteket, leküzdeni az akadályokat, éretté válik az iskolába lépésre.

Aki élni tud a lehetőségekkel, amelyekben tehetsége kibontakozik, hiányossága kompenzálódik, kompetens lesz a saját életében bekövetkezett változásokhoz való alkalmazkodásra, aki mindig megtalálja az örömet az egyéni és a közösségi életben egyaránt, aki alkotó tagjaivá válhat a jövő társadalmának.

Az óvodapedagógus szeretetteljes, elfogadó nyitott személyiség, aki képes a gyermeket a környezetében egyéniségként, képességeit figyelembe véve kíváncsiságára, érdeklődésére, addigi tapasztalataira építve nevelni. Biztosítja a gyermek számára a fejlődés és a nevelés optimális feltételeit.

Óvodakép

Szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni szükségleteit, igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés, mely folyamán a gyermek egyéni képességeinek fejlesztése az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva természetes környezetben a gyermek spontán érdeklődésére, megismerési vágyára, kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire épített tudatos nevelőmunkánkkal valósul meg.

Az óvoda elsősorban a családok felé nyitott. A gyermekek egészséges személyiségfejlődésében meghatározó jelentőségű a család. Az óvodapedagógus feltételezi, hogy minden család közvetít valamilyen értéket a gyermekek felé, még akkor is, ha nem minden funkcióját teljesíti maradéktalanul. A társadalmi folyamatok negatív hatásait sok család nem tudja kivédeni, gyakran meghaladja a problémák megoldása a szülők erejét és lehetőségeit. Ezért szükséges megértéssel közelíteni a család felé.

Feladatunk olyan hatékony óvoda működtetése,

- amely a helyi igényekhez igazítja programját,
- ahol a gyermekek jogai és szükségletei érvényesülnek és ennek következtében jól érzik magukat,

- ahol a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítva van az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme
- ahol tiszteltben tartják a nemzeti, etnikai kisebbséget képviselő gyermekek hovatartozását,
- ahol befogadó a környezet
- ahol a gyermekek saját fejlődési ütemüknek megfelelően, alkalmassá válnak a sikeres iskolai élet megkezdésére,
- ahol biztosított az egészséges fejlődéshez szükséges megfelelő környezet,
- ahol érvényesül a családi nevelés elsődlegessége és megvalósul a család – óvoda együttműködése,
- ahol a nevelőtestület felkészültségére a minőség, tevékenységére a megfontoltság, egység és sokszínűség jellemző,
- ahol a nevelői magatartást az empátia, tapintat, szituációérzékenység, nyitottság, humánus, szeretet, tisztelet, türelem, segítőkészség, kivárás, érdeklődő figyelem, előítélet mentes, őszinte beállítódás jellemzi,
- ahol a vezetés biztosítja a testület autonómiáját,
- ahol az óvodavezető minden szinten eredményesen képviseli az óvoda érdekeit,
- ahol érvényesülnek az innovatív pedagógiai törekvések,
- ahol az iskolára való előkészítés a pedagógiai program működtetése során természetesen megvalósuló folyamat
- amely működése zavartalan.

Vidám, jól felszerelt, egészséges életmódra ösztönző környezetben várjuk a testi, lelki, szellemi fejlődés érdekében mozogni vágyó szülőket és gyermekeiket.

Mottónk: „Nálunk mindig történik valami!”

IV. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

1. Humán erőforrás

Óvodánkban egy fő óvodavezető, egy függetlenített óvodavezető-helyettes, és épületenként két – óvodapedagógusként csoportban dolgozó – telephelyi vezető-helyettes biztosítja az intézmény zavartalan működését.

Minden csoportban két szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel, közvetlen segítők szakképzett dajkák, pedagógiai asszisztensek, intézményi szinten 2 fő gyógypedagógus, 1 fő fejlesztőpedagógus és 1 fő óvodapszichológus. Szükség és igény szerint külső utazó szakemberek segítik a gyermekek fejlesztését, logopédus, gyógytestnevelő. A tapasztaltabb és fiatalabb dajkák, technikai dolgozók egymást és a pedagógusokat segítik a programok megvalósításában.

Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, tehát a jelenléte a nevelés egész időtartama alatt elengedhetetlen. Az óvodában a nevelőmunkát óvodapedagógus végzi, ottléte a

nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek, ezért amíg gyermek tartózkodik az óvodában, addig biztosítva van az óvodapedagógus jelenléte. Pedagógiai asszisztens kollégák segítik a napi gondozási, nevelési folyamatokat. A csoporton belül és egyénileg is fejlesztik a gyermekeket –az óvónő által meghatározott – területeken.

A nevelők támogató, segítő, bátorító attitűdje modell a gyermekek számára, mely egyben alapfeltétele is a befogadó nevelésnek.

A nevelőmunkát segítő dolgozóink – összhangban a nevelőkkel – napi munkájukkal hozzájárulnak az óvodánkban folyó nevelőmunka eredményességéhez.

Az óvodatitkárok munkaköre, kompetenciája és időbeosztása segíti az adminisztrációs ügyek megoldását, a vezetőségnek jelzik a nehézséget és időpontot egyeztetnek az adott helyzetben. Kapcsolattartásukkal segítik az alkalmazottak és az óvodák közötti kommunikációt. Aktív résztvevői az óvoda programjának megvalósításában. A családi légkör közepe az óvodatitkár.

Az óvodapedagógusok alapvető feladatai:

- a gyermek ellátása, segítő, támogató attitűddel;
- nevelőmunka, melynek alapvető feltétele, hogy minden gyermek a saját fejlődési ütemének megfelelő fejlesztésben részesüljön;
- a partnerközpontú működés folyamatos biztosítása annak érdekében, hogy a két nevelési szintér (család és óvoda) harmonikus volta elősegítse a gyermekek egyenletes fejlődését.
- A migráns gyermekeket is nevelő óvónőknek feladatuk lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Pedagógiai asszisztensek és dajkák feladatai:

- a gyermekek gondozásában aktívan közreműködni;
- az óvónők munkáját segíteni és azokat az értékeket, elvárásokat közvetíteni a gyermekek felé, melyeket a nevelők is nap-nap után közvetítenek.

“A nevelés nem más, mint szeretet és példaadás” magában hordozza azt a követelményt, hogy az óvónői modell meghatározó a gyermeki személyiség fejlődésében. Mindez megköveteli a pedagógusainktól felkészültségének, szakmai tudásának állandó bővítését, önértékelő képességének fejlesztését, a pedagógiai – módszertani szabadság helyes értelmezését.

A program megvalósítását gyermekszerető, felkészült, kreatív, türelmes, megértő, elfogadó, tapintatos, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező óvónőink biztosítják, akik igénylik a folyamatos, rendszeres önképzést, szakmai tudásuk bővítését. Pedagógiai beállítódásukra az új innovációs módszerek keresése, felelősségvállalás, igazságosság, következetesség, korrektség, kitartás, lelkesedés jellemző.

Nevelőtestületünk továbbra is arra törekszik, hogy humanizáló közösség legyen, melynek jellemzői:

- érdeklődnek a másik iránt és elfogadják egymást.
- munkájukat a nevelésbe vetett hit irányítja,
- első a közösségi érdek, de mellette biztosítva van az egyének önmegvalósítása.

Óvónők, pedagógiai asszisztensek, dajkák, gyógypedagógus és pszichológus szakmai kapcsolatára jellemző:

- Egymás munkájának ismerete, megbecsülése, segítése.
- Összehangolt munka végzése a gondozás terén.
- Odafigyelés egymásra a gyermekek fejlesztése érdekében.

Dolgozók	Beosztás	Létszám		
		Székhely/ (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Pedagógus	Óvodapedagógus	19 fő	13 fő	10 fő
Pedagógiai munkát közvetlen segítő	Dajka	9 fő	7 fő	5 fő
	Pedagógiai asszisztens	3 fő	2 fő	2 fő
Fejlesztést segítő szakemberek	Pszichológus	1 fő		
	Fejlesztő pedagógus	1 fő		
	Gyógyypedagógus	2 fő		
Egyéb munkatárs	Óvodatitkár	1 fő	1 fő	1 fő
	Kertész	1 fő	1 fő	1 fő
	Konyhai kisegítő	1 fő		1 fő
	Takarító	2 fő	1 fő	3 fő

2. Az óvodapedagógusok képzettségi mutatói, a továbbképzés rendszere

Pedagógusok képzettségi mutatói	Létszám		
	Székhely (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Óvóképző főiskolát végzett pedagógus	19 fő	13 fő	10 fő
Másoddiplomás képzésben részt vett	1 fő	2 fő	1 fő
Szakvizsgával rendelkezők	3 fő	2 fő	2 fő

Továbbképzések, egyéb végzettségek	Székhely (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése a hátrányos helyzetű gyermekek integrációja érdekében.	1 fő		
Fejlesztő játékok elemzése készítése	2 fő		
Nyugi ovi program	2 fő		
Mérés-értékelés (POK)	3 fő	4 fő	1 fő
ELTE gyak. vez. képzés	2 fő	1 fő	
Szurikáta diabTanoda képzés	3 fő	4 fő	2 fő
GMP beszédpercepció diagnosztika	4 fő		
Mozdulj, ügyesedj!	1 fő		
Környezeti nevelés valós terepi körülmények között	4 fő	2 fő	1 fő
Cselekvő, felfedező tev. szervezésének módszertana	1 fő	3 fő	2 fő
Tehetséges gyerekek, tehetséges tanárok	1 fő		2 fő
Fogadj el! Érzékenyítő program	4 fő		4 fő
Mit? Miért? Hogyan? kisgyermek testnevelése	5 fő	12 fő	3 fő
Anyanyelvi fejlesztés játékosan			2 fő
3-8 éves, egyedi fejlődés menetű gyermekek nevelése mozgásterápiákkal, kiegészítő pedagógiai eljárásokkal			2 fő

Együttnevelés-befogadás, tolerancia a nevelésben, az oktatásban	2 fő		2 fő
Környezetünk komplex megismerése-játékok elemzése, készítése			1 fő
Viselkedéskultúra: európaiság-hitelesség-protokoll	1 fő		1 fő
A gyermeki agresszió			1 fő
Pozitív fegyelmezés	10 fő		
Alapozó terápia: módszer a gyermeki idegrendszer mozgásos érzékszervi fejlesztésére			1 fő
Drámapedagógiai tanfolyam	1 fő		1 fő
HACCP		7 fő	6 fő
Differenciálás az óvodában, különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	16	11 fő	8

A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán belül történő átadásának módszertana és eljárása:

Fontosnak tartjuk a pedagógiai program célkitűzéseit támogató továbbképzéseken való részvételt, valamint, hogy a különböző továbbképzéseken szerzett ismereteket és kompetenciákat a kollégák a gyakorlatban is alkalmazzák, hasznosítsák, és egymásnak is átadják. Fontosnak tartjuk a tudásmegosztást, a rendszeres nevelőtestületi megbeszéléseket.

Az intézmény belső továbbképzési rendszere:

- Programunkban kiemelt szerepet kap az érzelmi nevelés, ezért szeretnénk megismertetni, megszerettetni és alkalmazni a kollégákkal a drámapedagógiát.

A drámapedagógia célja az emberépítés, a személyiségformálás. A drámajáték alkalmas képességek, készségek fejlesztésére (érzékelés, észlelés, emlékezet, fantázia, megfigyelőképesség, ritmusérzék, mozgáskoordináció, beszédkészség, kommunikáció).

Segíti az ön- és emberismeret gazdagodását, ezáltal az érzelmi nevelés egyik leghatékonyabb színtere.

- Célunk:

- az érzékenyítő program folytatása, „Közös a napunk!”.
- a közlekedésbiztonsággal kapcsolatos ismeretbővítést.
- folyamatosan keressük az új innovatív módszereket, eszközöket, melyek pedagógiai munkánkat segíthetik. Így találtunk rá a Pozitív fegyelmezés módszerére. A hatékony, büntetés nélküli módszer egymás tiszteletére alapul, s a gyerekek számára olyan életvezetési

készségeket, képességeket ad, melyek fejlesztik a gyermekek együttműködését, problémamegoldását, konfliktuskezelést és a békés egymás mellett élést. A Pozitív fegyelmzés témájú tanfolyamot nevelőtestületünk több tagja elvégezte, és hosszú távon minden gyermekkel foglalkozó munkatárssal szeretnénk megismertetni.

- kollégáink többsége elvégezte, Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? kisgyermek testnevelése című tanfolyamot, mely a testnevelés és mozgásfejlesztéshez kíván korszerű, új szemléletet közvetíteni a résztvevők felé.

3. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

Tárgyi adottságok, feltételek

A program megvalósításához óvodáink rendelkeznek tágas, világos csoportszobákkal, megfelelő méretű udvarral, kellő mennyiségű játékkal, felszereléssel, berendezéssel, szakmai eszközökkel.

Az eszközök beszerzésénél mindig utána járunk, hogy a lehető legolcsóbb forrást találjuk meg. A tárgyak, játékok kiválasztásánál elsődleges szempont a balesetmentesség, a tartósság, a célszerűség és a praktikum. Tehát nem a mennyiség, hanem a minőség az elsőrendű célunk. Minden munkatársunk, a gyermekek és családtagjaik feladata is egyben, hogy a már meglévő eszközöket, felszereléseket és épületeink állagát megóvják.

Alapfeltétel a biztonságos, egészséges, esztétikus környezet megteremtése gyermekek, munkatársak, szülők számára. Amennyiben ezt valami veszélyezteti az óvoda összes dolgozója köteles jelezni a vezetőhelyettesnek, aki írásban és szóban is értesíti az óvodavezetőt, aki fenntartót és a GAMESZ-t.

Az intézmények rendelkeznek azokkal a tárgyi eszközökkel, melyek megléte elengedhetetlenül szükséges a pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósításához. Eszköztárunkat folyamatosan bővítjük, az elavultakat cseréljük. Az óvodaépület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Arra törekszünk, hogy amit a gyermekek használnak (tárgyakat, eszközöket), testméreteiknek megfelelő méretben és magasságban, biztonságosan legyenek elhelyezve, valamint változatos és személyes helyek is biztosítva legyenek a gyermekek számára.

A kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak megléte biztosítja intézményünk tárgyi feltételeit. Ezzel hozzájárul programunk megvalósíthatóságához.

A székhely óvoda (Mozgolóda Óvoda), a legnagyobb csoport illetve létszámmal működő, 1977-ben épült földszintes épület. Körül ölelik a négyszintes épületek, és a nagy fák a környék utcái felől. Az épület egy szintes, hosszú-hosszú, napfénytől világos folyosójáról nyílnak az öltözők, melyekből először nyolc, majd 2006-tól kilenc csoport működik. Minden csoportszoba terrasszal csatlakozik az udvarhoz. A jól felszerelt udvarrészek egymás mellett, de nem egymástól elszeparálva helyezkednek el. A játszócsoportok 3x3-as bontásban használják az udvari eszközöket. A kezdetektől a tornaterem rendelkezésre áll a gyermek csoportok testnevelés foglalkozásainak szervezésére. Az egyéni fejlesztések megvalósításához fejlesztő szobák rendelkezésre állnak. A Bozsik program jegyében egy műfüves ovi focipálya áll a gyerekek rendelkezésére. Szakkör, szabadidős tevékenységhez vannak szabad terek, helységek (agyagozó). Eszközeik kiemelt szerepet kapnak, így minden fejlesztési terület ellátása biztosított. Egy tálalókonyha látja el az étkeztetés előkészítését.

A Lurkó telephely hat csoporttal nyitotta meg kapuit, 1976-ban. Az utcafronttól távol, kertes házakkal körül vett csendes terület közepén helyezkedik el a kétszintes óvoda épülete. Az épület nyílászáróit kicserélték és redőnnyel árnyékolnak. Mindkét oldalán játszó udvarrész van kialakítva a csoportok részére. A 1980-as évek közepén alakították ki a főzőkonyha helyén a tornaszobát. Az épület adottsága lehetőséget biztosít kézműves, fejlesztő és logopédiai szoba használatára. A csoportszobák berendezése tevékenység központok kialakításával történik. A földszinten egy kisebb átvevő és előkészítő konyha helyiség, az emeleten egy nagyobb látja el a hat csoport étkeztetésének előkészítését.

A Cseperedő telephely, 1970-ben épült, 2007-től a gondnoki lakás átalakításával, már öt csoporttal üzemel. A kétszintes panelépület „doboz”-hatását esztétikailag ellensúlyozza az épület előtt és az utcafront felőli zöld növényzet. A nyílászárók cseréje befejeződött, a csoportszobák redőnnyel ellátottak. 1994-ben pályázaton nyert összegből készült el a tornaterem. Az egyéni fejlesztések megvalósításához fejlesztő szoba és logopédiai foglalkoztató került kialakításra. Egy fogadó nagy konyha, és egy emeleti kiskonyha látja el az étkeztetést.

A zárt hatalmas fákkal védett udvarokon, több funkciós fa játszóegységekkel, homokozókkal a gyermekek játék- és mozgásigényét a szabadban eltöltött időben maximálisan kielégíthetjük.

A mászóak alatt gumitéglá vagy homok van, viszont az egyéb helyeken a talajt borító felület sok helyen kikopott. A fák alatt, vagy ahol sok gyermek játszik, már pedig itt játszik, a fű sokszor nem marad meg.

A 20 csoportunk rendelkezik egy alap eszközállománnyal. Ennek selejtezése, beszerzésükre vonatkozó javaslattétel az óvónők munkájának részét képezi. Az eszközök másik részét maguk választják a gyermek fejlődési üteme, szükséglete, érdeklődése, neme alapján. A közös beszerzéseket a nevelőközösség megbeszéli, egyeztet, közösen hoz döntést.

Az óvó-védő intézkedések keretében bejáratok számkódos nyitással működnek, így a bejáratok sokkal biztonságosabbak lettek.

A csoportszobai és udvari tárgyi eszközök minden épületben megfelelnek a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet mellékletét képező kötelező eszköz és felszerelési jegyzéknek. A meglévő tárgyi feltételek a gyermekek ellátásához, neveléséhez, a változatos játéktevékenységekhez és mozgásigényük kielégítéséhez sokrétű lehetőséget biztosítanak.

Az eszközök beszerzésben a Lurkó és Cseperedő telephelyeken nagy szerepük van az alapítványoknak, mindegyik külön cégbíróság által bejegyezve a telephelyeken működik.

- Gyermekálm Alapítvány (Újbudai Lurkó Óvoda telephely, közhasznú)
- Cseperedjünk Egészségesen Alapítvány (Újbudai Cseperedő Óvoda telephely, közhasznú)

V. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

5.1. Az egészség és környezeti nevelés alapelvei

- Az egészséges életmód alakítása

Cél:

A kiegyensúlyozott életritmus, helyes táplálkozási, egészség megőrzési szokások alakítása, a környezet tisztán tartására a környezet rendjének megóvására való igény felkeltésével, a gyerekek mozgásigényének kielégítésével az egészséges életvitel igényének alakítása. Az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása következik be.

Óvodánkban az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint a környezetbarát és környezetkímélő szemléletmód alakításával törekszünk az egészségesebb életmód megvalósítására.

Célunk továbbá az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A pszichológussal való hatékony együttműködés segíti a testi-lelki egyensúly megteremtését, megőrzését.

Óvodapedagógus feladatai:

- > a testi fejlődés elősegítése
- > sokirányú gondozási tevékenységgel, nyugodt, biztonságos környezet megteremtésével, folyamatos odafigyeléssel a gyermekek jó közérzetének biztosítása,
- > a testi szükségletek kielégítéséhez szükséges szokások kialakítása, megszilárdítása, ilyen irányú igényeik felkeltése, továbbá a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- > a gyermekek természetes mozgáskedvének fenntartása, mozgásigényük kielégítése,
- > tudatos, irányított, egyéni sajátosságokhoz alkalmazkodó differenciált mozgásfejlesztéssel a gyermekek egyéni képességeinek, fizikai erőnlétének fokozása.
- > a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- > megfelelő szakemberek bevonásával, a szülőkkel együttműködve, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- > Az egészséges életmód kialakítását jelentősen befolyásolja a családok eltérő szokásrendje és életmód felfogása. Tiszteletben kell tartani a családok étkezési szokásait, eltérő kultúráját. Elveinket nem feladva feladatunk, az óvodai élet és a családi élet szokásait közelíteni egymáshoz.

- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Pedagógus etikai kódex betartása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, (a viselkedési függőségek,
- bántalmazás, elhanyagolás
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás**Cél:**

Az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja. Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit biztosítják. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

Óvodapedagógus feladatai:

- az egészséges táplálkozás igényének megteremtése,
- érzékeny, allergiás gyermekek egyéni táplálkozási szokásainak figyelembe vétele, ügyel a táplálék allergiás gyermekek eltérő szükségleteinek fokozott figyelembe vétele.
- szokások, szabályok alakítása,
- ismerje az otthoni szokásokat az egészséges életrend érdekében,
- kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja
- megkedvelteti az ízeket, intenzív rágasra ösztönöz,
- biztosítja a napi folyadék szükségletet, a gyümölcs és győgytea fogyasztását szorgalmazza,
- életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket
- tanácsot ad (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: kerüljék a családi étkezés során a egészségtelen ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat.
- óvodai napirend keretében ismerteti meg az óvónő a dajkával együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen ételekkel-italokkal.
- az étkezést örömtelivé teszi, jó hangulatot teremt az ételek elfogyasztásához.

- az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot tevékenységeknek. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kertet látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel.
- Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszi még vonzóbbá a gyermekek részére.
- az étkezések során előforduló minden féle tejterméket megismerteti,
- beszélget a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét
- megvalósítja a napi gyümölcs evés lehetőségét a konyha és a szülők segítségével
- a születésnapokat, gyümölcssalátá és apró sütemény fogyasztásával ünnepli meg a gyermekekkel
- évente két alkalommal ősszel és tavasszal egy magasság és súlymérés rögzítése

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Cél:

Rendszeresen, jó kedvvel vegyenek részt a tornateremben tartott mindennapos és kötelező testnevelésen. A csoportszobában lábtornát tartunk heti 1 alkalommal. A gyermekek mozgásigényét igyekszünk legtöbbször a szabadban kielégíteni. Élvezzék a szabad levegőn való mozgás örömeit és a különböző tevékenységeket.

Óvodapedagógus feladatai:

- a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért
- változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését
- minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron)
- heti 1-2 kötelező testnevelés foglalkozást vezet
- edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja
- megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait
- időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén csökkentett időtartamban v indokolt esetben egyáltalán nem, pl. szmogriadó) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva
- a nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak)

Személyi higiéné

Cél:

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése. Ez csak egészséges környezetben történhet.

Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénés szabályok betartatása a gyermekkel. A gyermekek napi szájhigiénéjének biztosítása, a fogak épségének megőrzése, ápolása.

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

- Köhögéskor, tüsszentéskor a gyermekeknél a zsebkendő használatra törekszünk és az önálló orrfújásra.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.
- A főétkezés után, szükség esetén a nap bármely szakában, biztosítja a kellő időt, a helyet és az eszközöket, segítséget nyújt a helyes fogápolási technika elsajátításához.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztán tartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniját a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztán tartására is hangsúlyt fektet.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz, mellyel a gyermeket sikerélményhez és pozitív tapasztalathoz juttatja az önellátás területén Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.
- Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.
- Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.
- Ősztől-tavaszig biztosítja az illóolajok párologtatását.

Testi és lelki egészség fejlesztése

Cél:

Pedagógiai programunk kiemelt területe a gyermekek egészséges életmódra nevelése. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele az óvónő és gyermek közötti jó kapcsolat, valamint a gyermek egyéni igényeinek, szükségleteinek, otthoni szokásainak ismerete. Különösen óvodáskor kezdetén meghatározó a pedagógus személyisége, mivel kezdetben a gyermek, válogatás nélkül utánoz, - kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá közel álló felnőtt kedvéért.

Óvodapedagógus feladatai:

Dohányzás megelőzése:

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Tevékenységei lehet a témáról szóló szabad beszélgetés.

A bántalmazás, erőszak megelőzése:

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen

mértékben adóttak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide

sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Óvodapedagógus feladata: amennyiben ilyen eseteket tapasztal jelzési kötelezettsége van először a gyermek gondviselője, indokolt esetben a szakszolgálatok felé.

Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Cél:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képalvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra. Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő,óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz minden óvodában a kijelölt helyen megtalálható.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Az eredményesség, a fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- > Kulturáltan étkezik
- > Helyesen használja az evőeszközöket
- > Önállóan használja a vécét
- > Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít
- > Szükség szerint használja a zsebkendőt
- > Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja
- > Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne
- > Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri.
- > Kialakulnak az egészséges életvitelhez szükséges készségek, jártasságok, szokások az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően
- > Igényesség alakul ki a környezet tisztaságára
- > Belső igényé válik a kulturált szokások alkalmazása
- > Felmérik mennyit képesek megenni, kiszolgálják önmagukat.
- > Vigyáznak ruhájukra és közvetlen környezetük tisztaságára, rendjére. Testileg edzett, jó állóképességűek Igénylik a levegőzést, tisztálkodást.

Csoportonként 2 óvónő egy dajka és a pedagógus asszisztens kölcsönös együttműködésén alapuló, összehangolt munkájára van szükség a gyermekek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében.

Az óvoda minden dolgozója a gyermekközpontú óvoda megvalósítását segíti.

A környezettudatos magatartás kialakítása

Célja:

A gyermekek olyan szokás és viselkedési formáinak megalapozása, valamint azon képességek tudatos fejlesztése, amelyek elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolat, helyes értékrendszer és a környezettudatos életvitel kialakulását.

Célunk a gyermekek egészséges életmód iránti igényének kialakítása és a szülők gondolkodásmódjának formálása a gyerekeken keresztül.

Óvodapedagógus feladatai:

- Sokoldalú élmények nyújtása a társadalmi és természeti környezetben.
- Egészséges életmód feltételeinek biztosítása
- Természeti környezetüket megismerése, szépségeinek és értékeinek felfedeztetése.
- Szerzett tapasztalatok, élmények sokoldalú feldolgozásának biztosítása
- Életkoruknak megfelelő szokásrend kialakítása, amelyek elengedhetetlenül fontosak a környező világgal való pozitív viszony kialakításához.
- Környezettudatos gondolkodáshoz szükséges készségek, jártasságok kialakítása.
- Környezetbarát szokások megalapozása: mértéktartó felhasználása természeti kincseinknek-takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral.
- Eszközök és alkalmak biztosítása a természetben való folyamatos tevékenykedéshez. (séták, kirándulások)
- Feltételek folyamatos biztosítása az óvodai élősarok és a virágoskert, fűszernövénykert gondozásához, működtetéséhez.
- Soltvadkerti környezetvédő tábor szervezésével a környezet megismeréséhez való hozzájárulás. (önköltséges formában)
- Növényi hulladékok komposztálása a természetben lezajló folyamatok megfigyeltetése.
- Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, gyakorlása a mindennapi életben.
- Életkorának megfelelően hozzájárul a fenntarthatóság folyamatához.

Siker kritériumok:

- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Felfedezi a környezetünk szépségeit.
- Tudatosan figyel és óvja környezete tisztaságát.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Szívesen vesz részt, kirándulásokon, sétákon, kiállításokon, rendezvényeken.
- Tisztában van a környezetvédelem alapvető fontosságával.

A természet védelme érdekében helyi hagyományok kialakításával segítjük elő a gyermekek folyamatos tevékenységének biztosítását:

- Rendszeres kerti munka végzése az óvoda udvarán.
- Élősarok gondozása a csoportszobában,
- Föld Napja - Állatok Világnapja - Víz Napja,
- Madarak - Fák Napjának megünneplése, Környezetvédelmi Világnap

- > Rendszeres madáretetés, Madárbarát óvoda
- > Komposztálás
- > Szelektív hulladékgyűjtés, stb.

A spontán és szervezett tapasztalatszerzések folyamán alkalmazott módszereink a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségükhöz igazodik. Mozgásos játékokra, cselekvésre, érzékszervi megtapasztalásra épülnek. A természetet szerető, óvó - védő pedagógusaink mintát adnak a gyermekek számára.

A székhely és mindkét telephely aktív résztvevője az Újbuda környezettudatos óvodája programnak, magas szintű és tudatos környezeti nevelést valósítunk meg a csoportokban. Cseperedő Óvoda telephelyünk az Örökös Zöld Óvoda cím birtokosa. Mindhárom épületünk madárbarát kerttel rendelkezik, távolabbi célunk, hogy a Dél-Kelenföldi Óvoda valamennyi feladatellátási helye elnyerje a Zöld Óvoda címet.

A Cseperedő telephelyen a környezettudatosság jegyében hoztuk létre a Boróka Manó kuckóját (1999), amelyet 2016 őszén a Lurkó telephelye és Mozgolóda székhely átvett innovációként. Itt a manó hívja fel a figyelmet a különböző környezetünket megismerő-kutató feladatokra, így a gyermekek és családjaik megoldási lehetőségekkel keresésével alaposabban, irányítottan ismerhetik meg az őket körülvevő természeti környezetet. Számítunk a szülői együttműködésre, mely segíti a program működését és ezzel párhuzamosan a természet védelmét, szépségének megőrzését és környezetünk szebbé tételét. (közös udvarrendezés, virágoskertek kialakítása, fák-bokrok ültetése stb.) A Boróka Manó programot, mint innovációt átvette a Mozgolóda székhely és a Lurkó Óvoda telephely nevelőtestülete is.

A Cseperedő telephely udvarán két tankertet alakítottunk ki, ahol a gyermekek megfigyelhetik és gondozhatják a növényeket, madarakat: a Cseperedő Ligetben és a Cseperedő Kerek Erdőben található növények gondozását, az itt folyó megfigyeléseket, tapasztalatszerzési lehetőségeket, különböző tevékenységeket a csoportok heti rendszeres beosztása biztosítja. A Mozgolóda Óvoda Székhely van!!!udvarán színes táblák segítik a növények azonosítását és megismerését.

Környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvényeinkre rendszeresen meghívjuk a másik épületbe járó óvodásokat.

Egészségfejlesztési program:

- Közlekedés biztonság
- Érzékenyítő program – Szocializációt és az érzelmi, erkölcsi és az értelmi közösségi nevelést fejleszti. Nem kimondottan egészségfejlesztési program.
- Mentálhigiénés fejlesztés-nevelés
- Nyugi Ovi program – Arról szólt az óvodavezetőkkel folytatott megállapodás, hogy a NyugiOvi program egyelőre nem kerül be a PP-kbe. A jelen tartalomjegyzékekben sem jelöltétek. Ha szeretnétek, benne maradhat, de a saját költségvetésekből szükséges egyelőre megoldani. Ahhoz most a fenntartó támogatása nem kérhető.
- Szülői szemléletformálás
- Szociokulturális környezet

5.2. Biztonságos közlekedés program

A biztonságos közlekedés program célja:

A gyermekek tudatos és biztonságos közlekedésre nevelése. A gyermek értékrendjének formálása, az emberi élet és egészség alap értéként történő megjelenítésével, önmaguk és tágabb környezetünkben élők egészségének óvása a biztonságos közlekedés alapjainak elsajátításával és betartásával. A közlekedési környezet információinak felfogása és az annak megfelelő feldolgozása során fejlődjön a gyermekek mozgása, koordinációs képessége.

Óvodapedagógus feladatai:

- Mindennapi játék közben, séták, kirándulások alkalmával biztosítsa a lehetőségét arra, hogy a gyermekek elsajátítsák azokat a részképességeket, amelyek a biztonságos közlekedést segítik, s amelyek megalapozzák a későbbi bonyolult közlekedési helyzetek megértését, a helyes döntést és viselkedést.
- A gyermekeket ismertesse meg azokkal az alapvető ismeretekkel és készségekkel, amelyek a biztonságos és kulturált gyalogos közlekedéshez szükségesek.
- A tapasztalatszerzés tartalma:
- a járdán való közlekedés szabályaival való ismerkedés
- átkelés az úton, a zebrán (balra-jobbra nézés)
- a jelzőlámpánál való helyes közlekedés (piros-tilos, zöld-szabad)
- udvari KRESZ- pályán kialakított szabályok megismertetése, betartása

Sikerkritérium:

Gyakorlottak és körültekintőek lesznek az alapvető, biztonságos közlekedési szabályok betartásában. Ismerik az elemi közúti fogalmakat, szabályokat, jelzőlámpákat, amelyek a gyalogosoknak információt nyújtanak. Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket. A főbb közlekedési szabályok megismerésével, tudatosan a gyermekekben, hogy a helyes közlekedésben való részvétel a saját biztonságukat szolgálja.

Rendőri Robi Program – kötődik a Biztonságos közlekedés programhoz

Cél:

Az óvodás korú gyermekek biztonság érzetének segítése erősítése.

Feladata az egyéni ismeretek feltérképezése az áldozattá válással kapcsolatosan. Az életkori sajátosságoknak megfelelő szintű információ átadás a témában.

Óvodapedagógus feladata:

- felkészíteni a gyermekeket saját biztonságuk megőrzésére szituációs és szerepjátékokon keresztül, a veszélyhelyzetekben való viselkedés gyakorlása
- az életkori sajátosságokat figyelembe véve, olyan megközelítésben mutassa be a vészhelyzeteket s az azokra történő megoldásokat, hogy az a gyermek magatartását formálja, önbecsülésüket és magabiztosságukat erősítse

A program témakörei

1. Ismerkedés szabályai (Piroska és a farkas c. mesével)

2. Szabályok betartása
3. Ismeretlen –idegen személytől ne fogadj el semmit (Hófehérke és a hét törpe c. mese)
4. Egyedüli otthon tartózkodás szabályai (Kisgidák és a farkas c. mesével)
5. Biztonságban otthon
6. Biztonságos közlekedés

Eszközök: kéz-báb (Rendő Robi és Rosszcsont Ricsi)

Sikerkritérium:

Tudatosul a gyermekekben, hogy ki az idegen, mire figyeljenek, ha idegen megszólítja őket. Felismerik, hogy az utasítások és szabályok nagy része az ő biztonságukat, egészségük megóvását szolgálják. Megtanulják, hogy idegen személytől nem fogadnak el semmit, mert rossz dolog is történhet velük, ha nem utasítják vissza. Megtanulják, hogy idegen személynek ne nyissanak ajtót. Tudatosul a gyermekekben, hogy az otthoni létnek is vannak szabályai, amit be kell tartani azért, hogy ne érje őket baleset és biztonságban érezhessék magukat. Az alapvető közlekedési szabályok megismerésével tudatosul a biztonságos közlekedésben való részvétel.

5.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Érzékenyítő program az óvodában

Cél:

A gyermekekben fejleszteni a másokra való odafigyelés képességét, a segítő magatartás, a különbözőség elfogadását.

Törekszünk arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az elfogadó egyben befogadó magatartás, a fogyatékkal élő társadalommal szemben.

Óvodapedagógus feladata:

Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak (pedagógiai asszisztens, dajka) folyamatos tájékoztatása az új programokról.

- > Együttműködés a sérülteket befogadó intézményekkel
- > Folyamatos továbbképzés a témában
- > Az új információk alkalmazása

Sikerkritérium

Ha sikerrel elfogadtattuk azon társadalmi értékeket mely szerint, senkit nem érhet hátrányos megkülönböztetés, ha képességei, adottságai terén eltérés mutatkozik.

Ha óvodánk sikerrel integrálja a látás, hallás, mozgássérült sérült gyermekeket és nyugodt, befogadó légkört biztosít az SNI-s gyermekek fejlesztésére.

Mentálhigiénés fejlesztés, nevelés

Cél:

A gyermekeink számára biztosítani a pozitív érzelmi fejlődést, a testi-lelki kibontakozást. Olyan személyiség alakítása, mely harmóniában él önmagával és környezetével szemben.

Az egészség megőrzése, az erre irányuló magatartás kedvező befolyásolása. A perifériára kerülő gyermekek problémáinak hatékony kezelése, segítése a beilleszkedésbe. Indulat és agresszió kezelés, példamutatás, illetve mintaadás a gyermekközösség és a szülői közösség számára.

Óvodapedagógus feladatai:

- Bizalomteljes légkör megteremtése, társas kapcsolatok segítése
- Testi kontaktusok létrehozása, pozitív megerősítés alkalmazása
- Élményekkel teli, derűs hétköznapiak biztosítása, melyben minden gyermek örömét leli
- A kényszer, a szorongás kiküszöbölése, az önfeledt tevékenység biztosítása
- A szociális zavarokra való odafigyelés, szükség esetén szakemberek bevonása
- A testi-lelki egészség megőrzése változatos módszerek alkalmazásával
- Azon képességek fejlesztése, melyek küzdőképessé, teherbíróvá teszik gyermekeinket

Sikerkritérium

A lelkiileg egészséges gyermek nyitottá válik a világra, elfogadja a másságot, alkalmazkodik a különböző helyzetekhez. Társaihoz türelmes, megértő, szívesen segít. Jól érzi magát, boldog kapcsolatokat teremt. Képes megküzdeni az újabb kihívásokkal személyes fejlődése céljából. Elfogadja és képes hasznosítani egészsége megőrzésére irányuló módszereket és eszközöket. Sikeresen illeszkedik a közösségbe, szükség esetén segítséget kér.

Szülői szemléletformálás

A gyermek elsődleges közege a család, az óvoda kiegészítő szerepet tölt be a nevelésben. Fontos a partneri viszony alakítása, egymás elfogadása a sikeres együttműködés céljából.

Célunk, hogy a szülők érezzék meg valódi jó kapcsolatunkat a gyermekkel, a neki szóló törődést, gondoskodást, szakértelmünket, a befektetett energiát, az eredményeket. Ha örömmel hozzák óvodába, érezzük a megnyugvást, együttműködve tudunk nevelni. Ez a szülői szemléletformálás alapja.

Feladatunk:

- Személyes példaadással való nevelés és szemléletformálás
- Elfogadtatjuk, hogy a gyermek számára legfontosabb a szabad játék, ebbe ágyazzuk az általunk szervezett tanulási tevékenységeket is.
- A mindennapos mese fontosságának szerepe a szülő-gyermek jó kapcsolatában
- A média korlátozott, életkori sajátosságoknak megfelelő kultúrát közvetítő szerepének kihasználása
- A gyermek mozgásigényének kielégítése a szabadidős programokon
- Az egészséges táplálkozás fontosságának kiemelése, egészséges élelmiszerek felhasználása, ezek fogyasztására ösztönözzék gyermekeiket
- A zöldségek, gyümölcsök nyers fogyasztása, frissen csavart gyümölcslevek magas vitamintartalmának kihasználása
- Ásványvíz, gyógyteák fogyasztása cukros, üdítők helyett

- A divat mellett, kényelmes, praktikus a gyermekek számára minden szempontból előnyös ruhák és cipő viseletének szorgalmazása
- Környezettudatos magatartás alakítása személyes példaadással
- Újrahasznosítás lehetőségeinek kihasználása
- A káros szenvedélyek korlátozása a gyermek egészsége érdekében
- Megfelelő személyes testápolásra való szoktatás, fogak, haj, körmök megfelelő ápolása
- Életkornak és egyéni képességeknek megfelelő önállóságra való szoktatás, legyen idő és lehetőség az egyéni gyakorlásra

Sikerkritérium

A szülők elfogadják és kérik szakmai tanácsainkat gyermekeik nevelését illetően. A testi-lelki egészség alakítása és megőrzése érdekében közösen, együttműködve teszünk lépéseket.

Szociokultúra

Feladatunk ezen a téren felmérni intézményeinkben a gyermekekre ható szocio-kulturális hatások szerepét. Segíteni a migránsok vagy kisebbségben élők beilleszkedését, elfogadását mind a gyermekek, mind a szülők körében. Az eltérő kulturális szokások tiszteletben tartása.

A másság elfogadtatása, az integráció segítése. A segítségnyújtás lehetőségeinek felmérése, megfelelő, tapintatos közvetítés. A nehéz sorsú, rászoruló családok felkarolása, az önkormányzat által nyújtott segítség megkeresése (ételosztás az óvodai szünetek idejében, szociális segítség ünnepek előtt, stb). Szülők közötti segítségnyújtás megszervezése – használt ruhák, könyvek, játékok körében.

Érzelmi és erkölcsi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása:

Az óvodáskorú gyermek magatartása érzelmileg vezérelt. Fontos számára, hogy az óvónőtől érzelmi visszajelzéseket kapjon. Alapvető igénye: érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör.

Cél:

- hogy a gyermekek kapcsolatait pozitív attitűd jellemezze,
- egészséges énképpel rendelkező gyermekekké váljanak,
- megfelelő szociális érzékenységgel rendelkezzenek.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermeket, már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások éri, tapasztalja meg, hogy érzelmeit elfogadják, meghallgatásra talál.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Az Érzékenyítő Program szervesen illeszkedik nevelésfilozófiánkhoz: „Az éld át, tapasztald meg! „elve alapján segíti a gyermekeket a másság elfogadásában. A játékok által változik a

gyermekek egyéni érzékenysége. Fontos eleme a programnak, hogy nemcsak a gyermekek, a felnőttek szemléletét is alakítja, formálja.

- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, amely a gyermek erkölcsi - és akarati tulajdonságainak fejlődését segíti, megalapozza a szokás és normarendszert.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és hozzá segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Támogatja abban, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, érzékennyé váljon az értékek és jelenségek iránt, és mindezek megbecsülésére neveli.
- A gyermeki magatartás alakulását meghatározza az óvoda dolgozóinak egymás közötti kapcsolata, kommunikációja, viselkedése, mely modell értékű a gyermekek számára. Ezt, mint rejtett tantervet másolják.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében, szükség szerint, különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Nevelésünk:

- Hozzájárul az én tudat kialakulásához, a szociális és társas kapcsolatok fejlődéséhez.
- Teret enged az önkifejező és önérvényesítő törekvéseknek.
- Lehetőséget teremt a gyermek társas szükségleteinek kielégítésére.
- Segíti a gyermekeket, hogy a társas kapcsolatok során felfedezzék a különbségeket, elfogadják azt, tiszteljék a másikat.
- Lehetőséget biztosít a gyermekeknek, hogy a közös élmények során erkölcsi tulajdonságokat tapasztalhassanak meg, mint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.
- Támogatja a gyermekeket, hogy az óvodai tevékenységek során gyakorolhassák az akarati tulajdonságokat, mint önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.

Az érzelmi nevelés fejlődésének lehetőségei:

Játéktevékenység

Az óvodás korú gyermek érzelem motivált, ami a leginkább a játék során bontakozhat ki. E tevékenység során megélheti pozitív és negatív érzéseit egyaránt, s ezeket a tapasztalatokat más tevékenységek során már beépítheti, kamatoztathatja.

Az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze a drámajáték, mely során a gyermek még inkább megismeri önmagát, társait, a kapcsolatteremtés lehetőségeit, növeli az egymás iránti bizalmat, elfogadást, és lehetősége van érzelmei mélyebb átélésére.

Munka

A tevékenység során a gyermekek tapasztalatot szereznek saját maguk hatáiról, korlátairól, ezáltal javul az én-ismeretük. Megélik a csoportért, másokért végzett munka értékét, felelősségét. Az erkölcsi nevelés egyik legfontosabb színtere, ahol fejlődik a gyermekek munkavégzéshez szükséges attitűdje, képessége, készsége és különböző akarati tulajdonságaik, mint kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság.

Tanulás

Az érzelmi motiváltság a tanulás során is jelen van, melynek kihasználása, kiaknázása óvónői feladat. A módszerek, szervezeti formák tudatos megválasztása segíti a gyermekek szociális érzékenységének alakulását, kooperatív képességének fejlődését. A tanulás több lehetőséget is kínál a gyermekek önkifejezésére, a másság elfogadására, egymás tiszteletére és kommunikációs képességeik erősítésére.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

Képes érzelmeinek kifejezésére, kezelésére, érzelmileg kiegyensúlyozottak, érzelmeiket vállalják, képesek az igazmondásra, van önbizalmuk, vidámak és jó kedélyűek, megbízhatóak, ismerik és értik óvónőjük metakommunikációs jelzéseit, segítséget nyújt az arra rászoruló társának.

Az óvodánkba érkező új gyermekeknek és szüleiknek nyílt napot tartunk még az óvodába lépés előtt. Családlátogatást az igényekhez mérten szervezünk. Megismerkedünk a családdal, megbeszéljük, hogyan tudnánk közösen segíteni a gyermek érzelmi feloldódását, az óvodai beilleszkedését. (otthoni szokások, egyéni igények megismerése, stb.)

Reggelenként szeretettel köszöntjük az érkező gyermekeket, szülőket. Minden nap megbeszéljük ki van jelen, ki hiányzik. Hosszabb hiányzás esetén képeslapot vagy a gyermekek közös kollektív rajzát elküldjük a távollévő társuknak, jelezvén, hogy gondolunk rá, visszavárjuk.

Különös gyengédséggel foglalkozunk a gyermekekkel a délutáni lefekvésnél. Biztosítjuk számukra, hogy kedvenc otthoni játékukat bármikor behozhassák, igényük szerint velük alhassanak, játszhatnak. A pihenőidőben a lazításhoz, kikapcsolódáshoz halk zene szól, ehhez társul az aromaterápiánál használt illat, ami még nyugodtabbá teszi ezt az időszakot.

A közösségi nevelés folyamatában, különösen annak kezdetén ügyelünk arra, hogy a gyermek ÉN-tudata megerősödjék, ÉN-képe a különböző tevékenységek során és kapcsolatokban differenciálódjék. Játék közben fejlesztjük a gyermekekben az egymás iránti érdeklődést, segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyermekek kapcsolatának alakulását. Tudatosan erősítjük konfliktustűrő és konfliktus megoldó képességüket, fontosnak tartjuk, hogy elfogadják társaikat még akkor is, ha a többiektől eltérő módon viselkedik, beszél, - ha szokatlan kívánságai vannak.

5.4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

*„A mi nyelvünk határtalan és szabad, korlátlan terület, ahol alkotni, játszani és táncolni lehet. Mindenki a képére formálhatja. Gyönyörű tornája, játéklabdája a gyermekeknek és a zseniknek”
(Kosztolányi Dezső)*

Anyanyelvi nevelés és fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés az óvodai nevelés valamennyi tevékenységi formájában jelen van, **közvetítő elemként** jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában.

A szocializáció folyamán **a beszéd** a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának a legfőbb eszközévé válik.

A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A **helyes és szép beszéd** mélyíti a gyermek érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti irodalmi élmények befogadására.

A család, az óvoda, a szülőföld nyelvközössége magához köti a gyermeket az élmények, emlékek szálaival, és így alapozza, erősíti a közösség a hovatartozás érzését, a szülőföld szeretetét.

Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés az óvodapedagógus kiemelt feladata. A gyermeket nevelő felnőtt a kommunikáció különböző formáinak alakításával, beszélő környezet biztosításával, helyes mintaadással, szabálykövetítéssel, tapintattal alakítja az anyanyelvi fejlődést. Az óvónőink beszéde minta értékű a gyermekek számára. Fontos, a gyermekek ösztönzése a beszédre, a gyermek meghallgatása (kérdések és válaszok), mindezekre a kellő figyelem, odafordulás szükséges.

Cél:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása
- a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A 3-7 éves korú gyermek beszédfejlesztése, beszélő magatartásának kibontakoztatása, kommunikatív képességeinek megszilárdítása, metakommunikatív eszköztárának bővítése.
- A közvetlen tapasztalatokon és élményszerűségeken alapuló ismeretszerzés biztosítása, a gyermekek spontán szerzett ismereteinek bővítése, rendszerezése.
- Az anyanyelv fejlesztése helyes mintaadással az óvodai élet minden mozzanatában, az óvodai nevelőmunka minden területén.
- Változatos tevékenységek szervezésével a gyermekek érdeklődésének és kíváncsiságának kielégítése.
- Az értelmi képességek fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságok figyelembevételével. (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás)
- A gondolkodási műveletek során (analízis, szintézis, absztrahálás, általánosítás...) a gyermek problémamegoldó képességének gondolkodásának fejlesztése
- A beszélő környezet megteremtése, helyes mintaadás, szabálykövetés
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint ~~migráns~~ szülőföldjüket elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- Képessé kell tenni a gyermeket arra, hogy saját érzelmeit, gondolatait szóban pontosan és hatásosan ki tudja fejezni.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerezése.
- A „beszélő”, a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet biztosítása.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció formáinak alakítása az óvodai nevelés egészében kiemelt jelentőségű valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

A család, mint az anyanyelv elsajátításának első színtere - döntően befolyásolja a gyermek anyanyelvi kultúrájának kialakulását. Mivel az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért az óvodának szociális és nevelési funkcióját tekintve szoros, egymást segítő, támogató kapcsolatot kell fenntartania a családdal.

Az óvodánkban - a szocializáció folyamán, - a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes, szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti az irodalmi élmények befogadására. A tevékenységekben és élményekben gazdag óvodai légkör fejleszti a gyermek anyanyelvi kultúráját. Az óvodában fokozza a beszédaktivitást a társas kapcsolatok kialakulása, és a változatos kommunikációs helyzetek.

Az óvónőink beszéde mintaértékű a gyermekek számára. Fontos a gyermekek ösztönzése a beszédre, a gyermek meghallgatása (kérdések és válaszok), mindezekre a kellő figyelem, odafigyelés szükséges.

A beszédfejlesztés feladatait a gyermekek beszéd szintjének megfigyelése alapján határozzuk meg. A gyermekek aktív és passzív szókincsét, a helyes mondatszerkesztést hétköznapi beszédhelyzetekkel, élményszerű alkalmakkal, a környező világ felfedeztetésével fejlesztjük. Az anyanyelvi nevelés a nap egészében jelenlévő, s valamennyi tevékenységet átszövő folyamat.

A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztését különböző tevékenységek rendszeres és folyamatos biztosításával, az egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével valósítjuk meg.

Az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva velük együtt választ témát, melyet különböző élethelyzetekben, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás formájában gyakoroltat. A szabad játékban megjelenő tevékenységek lehetővé teszik a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezését, szervezését. A tevékenység, a megismerés örömeinek átélése segítségével részben gazdagítja a gyermekek érzékelési világát, de egyben a munkához szükséges pozitív attitűdöt is erősíti.

Értelmi nevelés és fejlesztés

Cél:

- a gyermek értelmi képességeinek fejlesztése, a tudás a későbbi tanulás iránti vágy felkeltése.
- a gyermeki érdeklődésre épített, egyéni képességeihez igazodó élményközpontú és a személyes megismerést, tevékenységekkel lehetővé tevő fejlesztés biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- A kognitív képességek fejlesztése: megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás.
- A játékba ágyazott változatos cselekvéseken alapuló tapasztalatszerzés lehetőségeinek megvalósítása.
- Optimális feltételrendszer megteremtése, folyamatosan fejleszti a gyermek személyiségét.
- Élményeket nyújt, amelyek különböző érzelmi hatásokat vált ki a gyermekből, amelyek megerősítik a cselekvésen keresztül szerzett ismereteket.
- A gyermek „Én” képét fejleszti, kialakulását segíti,
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése
- Az óvodapedagógus alkalmazza a nyelvi és verbális képességfejlesztő játékokat, amelyek elősegítik a gyermek anyanyelvi fejlesztését;

- A hallás, fonémahallás, beszédértés egyénenkénti megismerése, játékos fejlesztése
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- Helyezzen hangsúlyt az anyanyelvi nevelést szolgáló - a kommunikációs helyzetekben a többoldalú érzékelést-észlelést biztosító – eszköztárra, a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire építve
- A gyermekeknek a megismerő folyamatban, ha szükséges, segítő támaszt nyújtson, de időt hagyjon, hogy önmaga találjon rá, kutatva a helyes megoldásra.
- Teremtse lehetőséget a szabad önkifejezésre.
- Közösén átélhető tevékenységeket szervez a jeles-, az ünnep- és a mindennapokban,
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez szakember segítségét kéri – logopédus, pszichológus, gyógy- és fejlesztőpedagógus.
- A helyes, hiteles verbális és metakommunikáció közvetítése a gyermekek felé
- A korosztálynak és fejlettségi szintnek megfelelő mese-vers kiválasztása
- A hely és idő biztosítása a mindennapi meséhez, vershez
- A mese, vers megszerettetése lehetőség, alkalom biztosítása a gyermekeknek a meséléshez, verseléshez, dramatizáláshoz, bábozáshoz
- Nyugodt légkör megteremtése
- Esztétikai élményszerzés
- Beszélő környezet megteremtése
- Érzelmi, értelmi, erkölcsi értékek megalapozása

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

A spontán vagy szervezett tevékenységekben aktívan részt vesznek, képesek figyelmüket rövidebb ideig ugyanarra összpontosítani, alakulóban van problémafelismerő és megoldó képességük. Megfigyeléseiket, emlékezetüket, képzeletüket, gondolkodásukat, ismereteiket alkalmazzák, érdeklődők társaik és az őt körülvevő környezetük iránt, segítséggel javítják hibáikat, felidéznek a múltbeli eseményeket, tevékenységeket.

VI. A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ÉS SZÍNTEREIK

6.1. A játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulás és munka helye programunkban

„ Mindenek felett játszódjék a gyermek. ” (Bolyai János)

Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete, **spontán szabad tevékenysége**, örömforrása a játék. Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője. A spontán

tanulás színtere. A gyermekek játék közben számtalan ismerettel, tapasztalattal gazdagodnak. A játékszükségletből fakadó eszközkészítés során a felnőtt segítségével technikai megoldásokat tanulnak meg. **A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról kellemes és kellemetlen élményeiről. A játékban integrálja a külső és a belső világot, „híd” a képzelete és a valóság között. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei és a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.**

A játék szabadsága nem jelenti a gyermekek magukra hagyását. Az óvodapedagógus fejlesztő, feltételteremtő, folyamatokat befolyásoló szerepe tudatos tevékenységet jelent. A gyermekek közös élményinek gazdagítása, az élmények forrásainak tervezése, a szocializáció segítése, az érzelmek, a szokások, a magatartásmódok formálása, a kultúra közvetítése, a kevésbé önálló, nem kreatív, élményszegény gyermeke játékának fejlesztése, az óvodai nevelés felvállalt funkcióinak érvényesítését jelentik. A mintaadó óvodapedagógus a játékbeli magatartásra is hat, elsősorban azzal, ha maga is bekapcsolódik -a gyermekek igényeitől függően - a játékba. A gyermekek egyéni, közös, közvetlen és közvetett tapasztalatai, élményi sokféle forrásból származnak.

Megfelelő hely biztosítása

A csoportszobában a mozgalmasabb és a csendesebb tevékenységek elkülönítése, megfelelő elhelyezése fontos szempont. A teremben a mozgás biztosítására a legalkalmasabb: az építőjáték és az irodalmi-, ének-zenei tevékenységközpont, ahol mozgásfejlesztő szabályjátékok kezdeményezhetők. A mobil bútorokkal a terek igény szerint alakíthatók. (pl.szobai mozgásfejlesztő játékok: szobai csúszda, bilibó, boxpad stb.) A sok tároló felület alkalmas a gyermekek által készített kiegészítő-eszközök elhelyezésére. A játékformák iránti igények alakulását követi a terek nagysága.

A játékidő biztosítása

A szabad játék védelmét a napirendben megfelelő időtartam biztosítja. A várakozási idő kiküszöbölésével, a testápolásra, öltözködésre, étkezésekre, alvásra és pihenésre szánt idő kivételével az egész nap a szabad játék rendelkezésére áll. Az óvodapedagógus által kezdeményezett választható és kötelező tevékenységek időtartama a 6 évesek esetében sem haladja meg a 25-30 percet.

Cél:

A játék tartalmának gazdagításával **a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése**, prevenció, korrekció, tehetséggondozás. A gyermek kiegyensúlyozott érzelmi, értelmi fejlődésének és társas kapcsolatainak fejlesztése. A kreatív gondolkodás, az alkotó képzelet, a kapcsolatteremtési és kapcsolatmegtartó készség, képesség fejlesztése. A természetes és társadalmi környezetből ismeretek, tapasztalatok szerzése, cselekvő tapasztalással megfigyelések végzése óvodásaink személyiségének fejlesztése érdekében.

Minden gyermek találja meg az életkorának, fejlettségének, érdeklődésének megfelelő játéktevékenységet, érzelmi biztonságban, önfeledten játsszon.

Feszültségek oldása, öröm, érzelmek, sikerélmény megélése, kudarcok feldolgozása.

- Lehetőségek biztosítása bizonyos élethelyzetekben tapasztalt viselkedési módok újra átélésére, kellemes élmények felelevenítésére.
- Lehetőség biztosítása a gyermek negatív élményeinek feldolgozására.

Óvodapedagógus feladatai:

- a játék feltételeinek megteremtése, megfelelő csoportlégkör, hely és idő biztosítása, a különböző játéktevékenységekhez (kuckósítások által),
- játékidő, amit a napirend biztosít,
- a szabad játék túlsúlyának érvényesülése,
- élményszerzési lehetőség-, játékeszközök biztosítása, amelyeket a gyermek életkorához és fejlettségi szintjéhez igazítunk,
- könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás megteremtése.
- a megfelelő készen vett játékeszközök biztosítása mellett, a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök biztosítása.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét
- A játékelképzelések megbeszélésnek inspirálása
- a pedagógus részéről utánozható minta adása a gyermekek számára
- A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésszeggel, önértékeléssel, önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok).
- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával.
- a pedagógus beszédalkalmakkal az új szavakat, szófajokat, a különböző igeidőket, módokat, a ragozás tanulását, a fogalmak megértését segíti, a magyaros mondatalkotásra mintát ad.

Alapelvünk, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült, szabad játékra.

A gyermekek az óvodába érkezéstől hazamenetelig maguk dönthetnek arról, hogy mit és hol kívánnak játszani. Mójukban áll nézelődni, válogatni, töprengeni, végül a számukra éppen legvonzóbb játéktevékenységbe belefogni.

Minden gyermek szabadon választhat társat játékához. A félrehúzódnak, egyedüllét igényét és lehetőségét is biztosítjuk, mivel ehhez a gyermeknek ugyanúgy joga van, mint ahhoz, hogy önállóan eldöntse, kivel akar játszani, és mikor akar egyedül maradni.

A csoportszobában és az udvaron is a gyermekek spontán érdeklődésének, ötleteinek megfelelően átrendezhetik a bútorokat, berendezéseket, kerti eszközöket - aktívan közreműködhetnek a tervezés, szervezés megvalósításában. Így alakítjuk a gyermekekben a különböző szempontok figyelembevételének, - a dönteni tudás - a szituációhoz való alkalmazkodás képességét.

Napirendünket úgy állítjuk össze, hogy a gyermekek a leghosszabb, összefüggő időt szabad játékkal tudják tölteni. Ez olyan életrendet biztosít, hogy a gyermekek játékuk révén természetes körülmények között fejlődhetnek és spontán fejleszthetők.

A helyes életritmus, az egészséges étkezési szokások és egyéb biológiai szükségletek kielégítését úgy szervezzük, hogy pl.: folyamatos reggelizést biztosítunk, mely után azonnal visszatérhetnek a játéktevékenységhez. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódhatnak.

A játékszerek motiválják, gazdagítják a játékot, de részben tárgyai is magának a játéknak. A játékeszközöket gondosan megválogatjuk - esztétikusak, tisztán tarthatók, balesetmentesek legyenek. A tartalmas, elmélyült játéktevékenység érdekében biztosítunk különböző játszásra alkalmas anyagokat, szimbolikus eszközöket, kellékeket. A játékszereket a gyermekek magasságának megfelelően helyezzük el, hogy bármikor önállóan elő tudják venni.

A kisebb gyermekek különösen ragaszkodnak otthoni játékaikhoz, ezért lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvodába behozva, igényük szerint, társaikkal megosztva játszhasanak velük. (pl. heti egy napon "Játék nap", csoportszokásoknak megfelelően)

Az udvari játéklehetőségeket és eszközöket is úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek megtalálják az érdeklődésüknek és fejlettségüknek megfelelő helyet és eszközt játéktevékenységük gyakorlására.

(Homokozók, mászóakák, hinták, focipálya, rajzolás - mintázás - kézi munka, stb.)

A játékszerek elhelyezésénél arra törekszünk, hogy a gyermekek számára elérhetőek legyenek, elhelyezésük állandó legyen, de más - más helyen használhatóak. Figyelünk arra, hogy a játék befejezése után az a gyermek tegye el a játékeszközt, az aki használta. Ösztönözzük a társakat, segítsenek egymásnak. Tapintatosan figyelmeztetjük őket, hogy ne legyen kellemetlen tevékenység a rendrakás, mert ez a játszás átélt vagy leendő élményeit, a csoportlétkört is feszültté teszi. Legyen a rendrakás pozitív élmény, érezzék ennek pozitív hatását.

Lehetőséget biztosítunk esetenként egy - egy nagyobb helyet elfoglaló alkotásnak, vár, torony, stb., hogy több napig a helyszínen maradjon.

Rendszeres, közös élményszerzés biztosításával (séták, kirándulások, bábelőadás, egyéb rendezvények, ünnepekre való készülődés, stb.) tesszük színesebbé a gyermekek életét, - lehetőséget adunk tapasztalatgyűjtésre, környezetük megismerésére, kreatív gondolkodásuk fejlődésére.

Támogatjuk, sőt támaszkodunk az óvodán kívül szerzett pozitív élményeikre, de számolunk azzal is, hogy a gyermekeket ért negatív tapasztalatok is megjelenhetnek játékukban. Ilyenkor különösen fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó, megértő, elfogadó óvónői magatartást.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

A szerepjáték nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta, melyben mindig a gyermek érzelmi életének aktuális elemei tükröződnek. A vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait - miközben alakulnak a gyermekek közti társas kapcsolatok, az együttműködés, a közös tevékenység. Várhatóan nagycsoportos korukban már megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, tevékenységük logikáját. Alkalmazkodnak a játékszabályokhoz. Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről. Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is. Megfelelő élmények birtokában önállóan meg tudják tervezni, szervezni a játékot, ki tudják választani a játékszereket - illetve a rendelkezésükre álló eszközökből, anyagokból önállóan barkácsolnak. A barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, alkotórésze. A létrehozott eszközöket felhasználják bábozásban, dramatizálásban, játékban. Alkotásaikat sok egyéni ötlet alapján hozzák létre. A szerepjátszás során a gyermek kivívhatja magának azt a jogot, hogy alkalmanként magába elvonulhasson, képzeletbeli barátokat teremthet magának, játék közben ott van, ahol akar, ki-, besétálhat szerepéből. Szerepjátékában lereagálhatja az ijesztő vagy veszélyes élményeit, pl.: mesebeli szörnyet. Játékában titkos hatalomra tehet szert, vagy titkos vágyai valósulhatnak meg.

6.2. Verselés, mesélés

“ A költemény szavai többek annál, amit hétköznapon jelentenek. Elrendezésükben titkos értelmet fedezünk föl. Fölöttük, alattuk, mögöttük pedig az érzések, a gondolatok, az erkölcsi ítéletek titkos zenéje zendül meg. Egy csoda történik.” (Kosztolányi)

Az óvoda szellemi, érzelmi légköre, személyi-, tárgyi környezete, esztétikus- harmonikus megjelenítése adja azokat a lehetőségeket, amelyet a gyermek igényel, megszeret, és irodalom szeretőként felhasznál az óvodai tevékenysége folyamatában. A kisgyermek mentális és érzelmi fejlődésének elmaradhatatlan eleme a mindennapokban természetesen jelen lévő verselés, mondókázás, mesélés.

Cél:

- Örömszerzés.
- A gyermek természetes kíváncsiságának, igényeinek kielégítése.
- Érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése a mesék csodáival, varázslataival, feszültségkeltő és oldó hatásának, a versek zeneiségének felhasználásával.
- Pozitív személyiségjegyek kialakulásának megalapozása (bátorság, kitartás, igazságosság, küzdőszellem, segíteni tudás, az alkotó életvezetés stb.)

Óvodapedagógus feladatai:

- Támogatjuk a gyermekek alkotókedvét, vers- és mesealkotását.
- Mindennapos mesélés és mondókázás feltételeinek megteremtése.
- Az irodalmi anyagok gyűjtésénél, válogatásánál népi, klasszikus és kortárs irodalmi értékeket képező, pozitív érzelmet keltő műveit találjuk alkalmasnak, amelyek tartalma, hangulata és korszerűsége megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségének, érzelmek világának.
- A körültekintően kiválasztott anyaggal elősegítjük a hátrányokkal küszködő gyermekek felzárkóztatását, a differenciált fejlesztésüket.
- Irodalmi művekkel elősegítjük a gyermek hazaszeretetének, a hagyományok, szokások megismerésének ápolását, az anyanyelv ápolását - az esztétikus szép beszéd példáját, igényét- kifejezve nyelvet, örömet, érzést, hangulatot.
- A tartalomhoz olyan eszközt választunk, amely esztétikus, hangulatot jelez, motivál.
- Ünnepeinket, hagyományainkat, kulturális eseményeinket színesebbé, gazdagabbá tesszük az irodalmi- és zeneművek komplex alkalmazásával, hatásukkal.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincs bővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).
- A gyermek verbális fejlesztése
- Értelmi képességek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, fantázia, gondolkodás)
- A környezethez fűződő érzelmi kapcsolat erősítése

- Az erkölcsi tulajdonságok, ítélőképesség alakítása
- Legyen szerves része a mindennapi kommunikációnak a derűs, humoros, nyugodt légkör.
- Az óvónő legyen tudatos, igényes az irodalmi alkotások választásakor. Vegye figyelembe a nevelési értékeket, célkitűzéseket.
- **Őrizze a népköltészet és a magyar gyermekköltészet remekeit, a mindennapos mondókázás, verselés során,**
- **Legyenek a tárházában a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei és meséi, amelyek az óvodás korosztály életkori sajátosságának megfelelnek,**
- **Alkalmat teremtsen képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.**

Verselés, mesélés lehetőségei

A szabad játékidő kiváló alkalom a gyermekekkel kisebb-nagyobb csoportokban történő mondókázásra, verselésre. Az utánzó mozgások, höcögtetők során a kisebb gyermekek és a nagyobbak közösen játszhatnak. Az érzelmi nehézségekkel, mozgáskoordinációval küzdő gyermekeknél tudatosan teremtünk verselős, mesélős játékhelyzeteket. A nyelvi játékoság, hangutánzó szavak, alliterációk, hasonlatok tudatosan figyelt szempontok a versek kiválasztásakor. Témájukat tekintve kapcsolódnak az ünnepekhez, eseményeinkhez.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz. Figyelmesen, türelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni a társak megnyilatkozásait. Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igeidőket, -módokat. Beszédhelyzettől függően képesek a megfelelő hangsúlyozásra, hanglejtésre, hangerőre és a kellő beszéd sebességre. Közléseiket gesztus, arcjáték kíséri, melyeket érzelmeik váltanak ki. Tisztán ejtik a hangokat. Különböző szituációkban jól használják az állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, felszólítást, az óhajtást. Az anyanyelvnek megfelelő hanglejtéssel, hangsúllyal alkalmazzák a fent felsoroltakat. Arra törekszünk, hogy óvodáskor végére a gyermekek igényeljék a mesét, verset, maguk is kezdeményezzék elmondásukat. Keressék a könyv adta szépség örömét. Érezzék meg jelentőségét, így ők is vigyázzák, óvják a könyveket.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Ide bizony a zene elemi tüneményeinek a gyermekkorban kezdődő, fokozatos beidegzése sok éven át való gyakorlása kell. Kezdeni már az óvodában kell, mert ott a gyermek játszva megtanulja azt, amire az elemiben már késő.” (Kodály Zoltán)

Cél:

- Az ének-zene énekes mozgásos játékokat testi, lelki, szellemi és szociális fejlesztések szolgálatába állítsuk.

- > A zenei anyanyelv megismertetésén keresztül a gyermekek zenei képességeinek fejlesztése, érdeklődésük felkeltése, ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása.
- > A zenei anyanyelv kialakítása, a nemzeti vonások megalapozása, a népi, a multikulturális és kortárs zenei tevékenységek által.

Óvodapedagógus feladatai:

- > Belső egyensúly megkeresése a szívhangból kiindulva, annak ütemes verésének észlelése -> ritmushangszeren megjelenítve
- > Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése
- > Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok megjelenítése, ápolására törekvés.
- > Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése, színeshallás fejl.
- > Közösségi élmények nyújtása, énekes játékok, közös zenéléseken keresztül. (ritmushangszerek segítségével)
- > Műzene és más népek dalainak, zenéinek megismerése
- > Énekes játékokon keresztül mozgás és testtartás igazításának megalapozása.
- > A gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozása. A közös éneklés, játék, tánc segítségével együttes élmények teremtése. Zenei készségfejlesztés.
- > Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincs bővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Éneklés, zenei nevelés a sajátos nevelési igényű és a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

A gyermekek számára a zene, ének, tánc, énekes játék terápiás célokat is szolgál. Ennek kifejezés módja, egy komplex mozgásos fejlesztési rendszer. Érzelmi felszabadító hatású, oldja a testi, lelki, szellemi félelmeket, görcsöket. Ezért az óvodapedagógusok számára, az egyik olyan módszertani tárház, ahonnan érdemes meríteni.

A fejlődés jellemzői, várható eredményei az óvodáskor végén:

Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani. Énekeljen, dúdolja az ismert dallamokat. Felelgetős dalt énekeljen társaival vagy a csoporttal. Énekeljen vissza dallamot.

Különböztessen meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban. Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.

Tudjon egyszerű mozgásokat végezni helye testtartással. Törekedjen a tiszta éneklésre. Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét. Énekeljen alkalmi dalokat ünnepekhez kapcsolódva. Ismerjen fel

dallamotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját) Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).

Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot. Bátran használjon ritmushangszert, szívesen tegye ezt.

A sérülés mértékének ismeretében irodalmi élményhez juttatni a gyermekeket (SNI), megteremtve az élményszerzéshez számukra fontos feltételeket is.

A hallássérült gyermekeknél több gyakorlási időt kell biztosítani a megértéshez, a bevéséshez.

Kihasználni a zene által nyújtott terápiás lehetőségeket (SNI), elsősorban a hallássérült gyermekeknél.

Különös figyelmet fordítani a látássérültekre, akik között az átlagosnál nagyobb arányban fordulnak elő zenei tehetségek.

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

“A kreativitáshoz megfelelő légkör szükséges, melyben jelen van az adottság, bátorság és kezdeményezés.” (Erik London)

A vizuális nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képkialakítást, konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést és a környezetalakítást.

A gyermek a környezetéből jövő spontán vizuális ingerek és a szervezett foglalkozások hatására egyaránt fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. Törekszünk megismertetni környezetét a különböző észlelő funkciók együttműködésével (látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás) valamint mozgásával, cselekvésével. Szinte törvényszerűen újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja valamilyen úton - módon a látott, hallott dolgokat. Ebben a folyamatban kialakul a gyermekben a képi - plasztikai kifejezőképesség, az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képesség. Formálódnak a gyermekek képzetei, gazdagodik élmény és fantáziaviláguk, tartalmasabbá válnak fogalmaik. **Lehetőséget adunk és készítetjük a gyermekeket, hogy képi formában fejezzék ki magukat,** így megnevezik érzéseiket, gondolataikat illetve meséket, verseket képileg formálnak - fejlődik beszédképességük, szókincsük.

Az ábrázoló tevékenység segíti a gyermekek téri, formai- és színeképzeiteinek kialakulását, fejlődik megfigyelőképességük, szép iránti vonzódásuk, esztétikai érzékük. **Megismertetjük őket különböző anyagokkal, technikákkal, módot adunk arra, hogy ezeket minél többször gyakorolják.**

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, mely a gyermekeink készségeit, képességeit, esztétikai fogékonyságukat nagymértékben fejleszti. Sokszínűségénél fogva az ábrázolási tevékenység a játékidő kedvelt tevékenységei között is rangos helyet foglal el.

Cél:

A gyermekek vizuális észlelésének, emlékezetének, képzeletének, fantáziájának, gondolkodásának, kreativitásának fejlesztése, az intellektuális látásmód kialakulásának megalapozása. A gyermekek képi- és téri kifejezőképességének fejlesztése, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően. Elemi, képolvasási, komponálási, térbeli tájékozódó és rendező képesség megalapozása.

Az óvodapedagógusok és szükség szerint a pedagógiai asszisztensek és dajkák feladatai:

- A tiszta, rendezett, esztétikus környezet megteremtése és fenntartása lehetőség szerint a gyermekek bevonásával.
- A gyermekek alkotásainak elhelyezése, az általuk használt anyagok, eszközök jól elérhető legyenek. A rend igénye, a tanulható eszközhasználat mindennapokban történő megvalósítása. A környezetalakítás lehetőségének biztosítása folyamatosan.
- A gyermekek magasságához igazított térrendezés.
- Az ünnepet, témát, projektet tükröző külső megjelenítés kialakítása.
- A folyamatos tehetséggondozást lehetővé teszik a gyermekek érdeklődéséből induló téma- és projekt hetek, melyekbe a szülők is bevonhatók. A folyamat során az összefogó, irányító szerep a pedagógusé.
- A differenciált egyéni képességekhez igazodó átélést, feldolgozást teszi lehetővé a fenti szervezési mód.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása a gyermek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelően, élmények, megfigyelések, tapasztalatok biztosítása,
- Ismertesse meg a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, mely a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.
- Törekedjen a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

- Az ábrázolás hangulati (nyugodt, derűs légkör) és a tárgyi feltételeinek megteremtése az érdeklődés felkeltése az ábrázolási tevékenységek iránt
- A gyermekek képi-, plasztikai-, konstruáló kifejezőképességének kibontakoztatása, képi gondolkodás fejlesztése, térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Szókincs bővítése.
- Vizuális megértés, befogadás alapozása, vizuális percepció fejlesztése.
- Szín és formavilág gazdagítása.
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat gyakoroltatása, a finommotorika fejlesztése, az írástanuláshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása.
- Esztétikai élményszerzés.
- Kritikai érzék fejlesztése.

A differenciált fejlesztés feladatai

Feladatunk, hogy a mindennapok folyamán biztosítsunk lehetőséget az ábrázoló tevékenységre. A tevékenység öröme, az önkifejezés felszabadító, sok esetben terápiás működése kapjon szerepet a napi nevelőmunkában.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképességek alakulását, a gyermeki

élmény és fantáziavilág gazdagodását, a szín, a tér-forma képzeteinek gazdagodását, a képi gondolkodás fejlődését.

A gyermekek mindezeket a tapasztalás, ráismerés, rácsodálkozás örömeivel tegyék, miközben a különféle anyagokkal, tulajdonságaikkal közvetlen megfogható, azonosítható „ismeretre” tesznek szert. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző (természetes, mesterséges, új és újrahasznosított) anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A gyerekek mindezeket az esztétikai örömeket, szépségeket, tapasztalásokat verbálisan is fejezhessék ki, oszthassák meg a társaikkal.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése a sajátos nevelési igényű, és különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében olyan fejlesztési hatásokat biztosít, amik a térbeli, és síkbeli tapasztalatokat szélesíti. Támogatja a különböző rész-képességszavarok kezelését. Kifejezési mód, önkifejezési mód, feszültségoldó hatásokkal. A sok apró sikerélmény, a már meg tudom csinálni élménye, önbizalmukat erősíti, én-képüket alakítja.

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Az SNI gyermekek számára szükség esetén speciális eszközöket és helyszínt biztosítani.

Különös gonddal a látássérültekre, akiknek taktilis érzékelésük az átlagosnál kifinomultabb.

különös odafigyeléssel a hallássérültekre, akik között az átlagosnál gyakoribb az ábrázoló tevékenységben tehetséges gyermek.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka szinterei:

- Csoportszoba
- Agyagozó, Gyermekkonyha (Mozgolóda székhely), Kézműves szoba (Lurkó telephely)
- Udvar
- Külső helyszínek

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

Óvodáskor végére a gyermekek testi fejlődése, a központi idegrendszerében bekövetkezett változások, a mozgáskoordinációja oly mértékben fejlődik, hogy figyelme kitartóbb, koncentráltabb lesz és képessé válik az írás megtanulására. Ebben a korban az én és a világ átélése még nem különül el, de megfigyeléseik analízálódóbb jellegűek, a részletek iránt egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak. Munkáikat önálló elképzeléseik alapján képesek megoldani. Elemi térvizsnyokat tudnak kifejezni, alkotásaikban a jellemző jegyeket, formákat hangsúlyozzák. Emberábrázolásukra jellemző az egyszerű mozgások ábrázolása. A színeket és árnyalatokat megnevezik, képet képesek kialakítani megfigyelés, emlékezet és képzelet alapján. A technikákat önállóan alkalmazzák, véleményük van saját és társaik „műveiről”. Élményeiket vizuálisan képesek megjeleníteni. Játék közben a rendelkezésre álló tér kialakításában, kihasználásában ötletesek, célszerűek, bátran kezdeményeznek. A színeket, ha kell valóságként, de fantáziájuk szerint használják. Ismerik, és jól megnevezik az alapszíneket, vannak kedvenceik.

- Alaptechnikák ismerete rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén,
- megfelelő mozgáskoordináció,
- kéz izmainak folyamatos fejlődése,

- helyes eszközhasználat (ceruza, ecset, olló, stb.)
- megfelelően fejlett figyelem, emlékezet és gondolkodás.

Mi, a Dél-Kelenföldi Óvoda dolgozói valljuk, hogy a gazdagon megélt tevékenységek öröme, a rácsodálkozások megtanítják a gyermekeket a művészet, a tevékenységek és a természet adta szépségek befogadására.

A környezet vizuális élményei nagy hatással vannak a gyermekekre, családokra; mint film, tv, DVD, internet. A gyakorlatban igyekszünk megmutatni ezen eszközök hasznos, építő használatát. Természetesen ezek csak tevékenységeink kiegészítő elemei, az ismeretek feldolgozását, megbeszélést egészítik ki. A beszélő környezetet folyamatosan biztosítjuk.

6.5. Mozgás

„A sport megtanít becsületesen győzni vagy emelt fővel veszíteni. A sport tehát mindenre megtanít.” (Ernest Hemingway)

Cél:

Hogy a mozgás az egészséges életmódra nevelésben kulcsszerepet kapjon. Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró, ellenálló képességét, egyes szervek teljesítőképességét.

A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése az életkoruknak legmegfelelőbb tevékenységi forma, a mozgás által, a mozgás szeretetére épülő életmód, életvitel megalapozásával. A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Többféle érzékszervet megmozgató mozgásos tevékenységek szervezése. Táncos tevékenységek, zenére való mozgás, különböző térformákban való mozgás kipróbálásának biztosítása. A harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és finommozgásokra való lehetőség megteremtése. A testük és testrészeik megismertetése, megnevezése, irányok megalapozása.
- A mozgáskultúra, térben való tájékozódás, helyzetfelismerés fejlesztése.
- A szabadban, udvaron szervezett napi tevékenységek során az egyéni szükségleteket figyelembe véve, - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a szabad mozgásra.
- Differenciált feladatadás – saját képességeiknek megfelelően hajtásuk végre

Testi szükségletek:

- Életszükségletből fakadó mozgásigény kielégítése.
- Magas szintű gondozás során a komfortérzet biztosítása.
- Mozgáskedvük, örömük fenntartása.
- Minél több szabadban, tornateremben, csoportszobában biztosított mozgás.

Lelki szükségletek:

- Érzelmi biztonság folyamatos fenntartása a tevékenységek, mozgás során.
- Empátiás, akarati tulajdonságok fejlesztése, formálása.
- Indulataik, érzéseik elvárható szintű kontrollja, irányítása.
- Önismeret, önbizalom erősítése.
- Más értékeinek, erősségeinek, gyengeségeinek elfogadása, tiszteletben tartása.

Szellemi szükségletek terén:

- A részképességek fejlődését szolgálja a mozgás, mint alapképességek fejlődése.
- Térbeli tájékozódás, testséma ismeretének erősítését szolgálja.
- Egészségvédelem elemeinek, módszereinek, lehetőségeinek biztosítása tevékenység központúan.
- A kultúraátadás során minél több mozgásos lehetőség által váljon a gyermekek világképének részévé.
- Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben: A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

Óvodapedagógus feladatai:

- Egészségmegőrző és egészségfejlesztés, tevékenység, személyes minta.
- Egészségtudatos magatartás.
- Egészséges életmódra törekvés.
- Egészségvédelem, függőségek felismerése és kezelése az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- Mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése. A tevékenységeket a játékoság jellemezze.
- A mozgásos eszközök folyamatos ellenőrzése, karbantartás, cseréje, selejtezése.
- A gyermekcsoport összetételéhez igazodó hely, eszköz biztosítása.
- Légcseréje biztosítása. Időjárásnak megfelelő levegőn való tartózkodás
- Állandó kontroll a tevékenységek esetén.
- A gyermekek egyéni szintjéhez igazodó terhelés biztosítása.
- Az óvoda helyiségeinek használata /csoportszoba, udvar, tornaterem, fejlesztő szoba /a gyermekek mozgásos tevékenységének biztosítása érdekében.
- Az eltérő képességek, (másság) elfogadására nevelés, legfőképpen a mintaadás segítségével. Erősíti a társas kapcsolatokat és biztosítja a harmonikus érzelmi állapotot.
- A szükségletek kielégítésében a felnőttek gondozó, óvó, védő szerepének tudatosítása.
- Minden esetben a balesetmentesség feltétlen megteremtése. A megelőzés fontosságára nevelés.
- Az SNI gyermekek mozgásfejlesztéséhez szükséges sajátos eszközök és feltételek biztosítása
- A látás-, hallás-, mozgássérült gyermek mozgásfejlesztése előtt a szakorvos véleményét kikérni, mert bizonyos esetekben káros a gyors helyváltoztatás, az erőfelfejtés.

- Az SNI gyermeket nem szabad túlzottan óvni, védeni, mert ez visszaveti a fejlődésben.

Az anyanyelvi nevelés a mozgásos tevékenységek során is kiemelt szerephez jut. A mozgások, utánzás, beleélés, kipróbálás számos szókincsbővítésre, aktivizálásra ad lehetőséget. Különösen a térbeli tájékozódáshoz szükséges szókincs gyakorlatban történő alkalmazására nyújt számos lehetőséget. A komplex tevékenységek szervezése során a mozgásos és anyanyelvi játékok jól összekapcsolhatók, erősítik egymást.

Tartási és mozgási funkciók fejlesztő segítésére az óvoda különböző változatos eszközöket biztosít. Óvodánkban a fenntartó által biztosított utazó gyógytestnevelő foglalkozik a tartásjavításra rászoruló, előzőleg felmérésen részt vett gyerekeknek.

A fejlődés jellemzői, várható eredményei óvodáskor végén:

Hat-hét éves kor körüli mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek. Szeretik, igénylik a mozgást és szívesen veszik, ha erőletüket próbára tehetik.(versenyjátékok, sorjátékok, stb.) Mozgáskoordinációjuk összerendezett, harmonikus ez által finommotorikájuk is fejlődik. Erőnlétük, edzettségük, megfelelő egyensúlyérzékük kifejlődött. A feladatok során kialakult kitartásuk, feladattudatuk, türelmük, akaratuk. Szabályokhoz, társakhoz való alkalmazkodásuk különböző. Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezetük életkoruknak megfelelő. Versenyjátékokban szívesen vesznek részt, akár maguk által kialakított szabályokkal, amelyeket betartanak és betartatnak társaikkal is. Küzdeni tudásuk, kudarcátűrésük, fantáziájuk, kreativitásuk elég fejlett az iskolakezdéshez. Ismerik az irányokat, a térben jól tájékozódnak. A szóban megfogalmazott feladatokat megértik és pontosan végrehajtják.

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti. Amit lát is, már inkább megjegyzi. De amikor ő maga is tevékenyen részt vesz, az biztosan bevésődik az emlékezetébe.” (Kodály Zoltán)

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje **szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja**, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakí, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Cél:

- A gyermek természetes kíváncsiságára építve kézzelfogható, szemléletes személyes tapasztalatok, élmények biztosítása minél természetesebben, minél játékosabban.
- A külső világ megismerését nem különálló feladatként kezelve, hanem a mindennapokba beépítve, komplex módon, minél több oldalról megtámogatva (kép, hang, mozgás), és minél több érzékszervvel megfogva lehetővé tenni a gyermekek számára. Matematikai tapasztalatokhoz juttatni a gyerekeket, különös tekintettel a tájékozódási képességük fejlesztésére.
- A környezet iránti érzékenység és felelősség felkeltése gyerekeinkben, illetve olyan életmódbeli szokások megalapozása, kialakítása saját attitűdünkkel is, melyek révén környezettudatos emberekké válhatnak.
- A családok bevonásával erősíteni a környezethez való pozitív viszony megszilárdulását óvodásainkban, hazaszeretetre nevelés.
- A hagyományos pedagógiai módszerek mellett (magyarázat, elbeszélés, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, projekt, játék) speciális természettudományos megismerő módszereket is alkalmazva (megfigyelés, szóbeli és vizuálisan ábrázoló jellegű leírás, összehasonlítás, becslés-mérés, vizsgálódás, kísérlet) biztosítsuk a gyerekek számára a sokoldalú, változatos tapasztalatszerzést, ismereteik tudássá szervezését, képességeik készségé alakulását.

Óvodapedagógus feladatai:

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat (pl.: séta, kirándulás, komposztálás, gilisztafarm készítés, ültetés, csíráztatás, hajtás, madáretetés és megfigyelés), időt, helyet, eszközöket (pl.: évszakfa, évszakkaptár, időjárás naptár, gyűjtemények, nagyító, játékeszközök) a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermekek fejlődését a mennyiségi, alakí, nagyságbeli, és téri relációk felismerésében, ítéloképességükben, tér-, sík- és mennyiségsttudatuk alakulásában, valamint hogy ezeket tevékenyen gyakorolhassák, alkalmazhassák.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezze, szervezze meg a csoportjába járó gyermekek fejlesztését. A differenciált bánásmódot érvényesítse mind pedagógiai módszereinek, mind az általa szervezett tevékenységek időtartamának, tartalmának, helyszínének, munkaformájának (páros, egyéni, mikrocsoportos, csoportos) megválasztását illetően.

- Szükség szerint működjön együtt más, segítő szakemberekkel, szervezetekkel.
- A környezet iránti érzékenység és felelősség felkeltése gyerekeinkben, illetve olyan életmódbeli szokások megalapozása, kialakítása saját attitűdünkkel is, melyek révén környezettudatos emberré válhatnak.
- A családok bevonásával erősíteni a környezethez való pozitív viszony megszilárdulását óvodásainkban, hazaszeretetre nevelés.
- A hagyományos pedagógiai módszerek mellett (magyarázat, elbeszélés, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, projekt, játék) speciális természettudományos megismerő módszereket is alkalmazva (megfigyelés, szóbeli és vizuálisan ábrázoló jellegű leírás, összehasonlítás, becslés-mérés, vizsgálódás, kísérlet) biztosítsuk a gyerekek számára a sokoldalú, változatos tapasztalatszerzést, ismereteik tudássá szervezését, képességeik készséggé alakulását.
- Megtálálja az ismeretszerzéshez felhasználható infokommunikációs eszközöket, anyagokat, indokolt esetben és megfelelő módon közvetíti a gyermekek felé. (magnó, DVD, projektor, CD lejátszó, fényképezőgép stb...)
- Az SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges segédeszközök használatára megtanítani őket
- Az SNI gyermekek számára több időt és lehetőséget biztosítani a gyakorlás, tapasztalás számára.
- A látás- hallássérült gyermekeket a külvilágról, több számára fogható információval kell megismertetni, mert sérülésük csökkenti a megismerési funkciók működését.
- A gyengén látó gyermek tapintás érzékének fokozott fejlesztése

A pedagógiai asszisztens ill. a dajka feladatai:

A tevékenységek során felmerülő tisztasági, gondozási teendők ellátása a gyermekek és a helyszín körül, eszközök előkészítésében való segédkezés, a gyermekek biztonságát szolgáló viselkedési szabályok betartatásában, veszélyes körülmények elhárításában vegyen részt.

Az óvodai környezeti nevelés helyszínei:

Az óvoda belső (csoportszoba, élő sarok, folyosó az akváriummal, terráriummal, homok-víz asztal) és külső terei (udvara, kiskertjei), a környező utcák.

A XI. kerület emblematisztikus helyei: a Kamara-erdő, a Duna és hídjai, a Kopaszi-gát, a Gellért-hegy, a Feneketlen – tó, Sas-hegy, a Corvinus Egyetem Kertészeti arborétuma, a Kelenföldi pályaudvar, a piac.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az egészségesen fejlődő gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Ismerje fel a napszakokat.

Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A sajátos nevelési igényű és/vagy kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

6.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége: örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, mely:

- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének,
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos eszköze,
- a közösségi kapcsolatok ,
- a kötelességteljesítés alakításának eszköze,
- a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél:

A munkajellegű tevékenységekben rejlő lehetőségek kiaknázása, a következő képességek terén:

- > kitartás,
- > önállóság,
- > felelősségtudat,
- > céltudatosság,
- > munkaszeretet,
- > kooperáció és kommunikáció,
- > feladattudat és -tartás,
- > önbecsülés, önértékelés,
- > önzetlenség
- > figyelmesség, segítőkészség,
- > eszközhasználat,
- > szem – kéz koordináció,
- > logikus gondolkodás,
- > szervezőképesség,
- > problémamegoldás,
- > pozitív értékrend alakítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- tudatos pedagógiai szervezés,
- személyes példamutatás, modellnyújtás az utánzással elsajátítható tevékenységek megtanulásához
- elegendő idő, tér, eszköz (gereblye, seprű... a gyermekek számára elérhető helyen), alkalom valamint folyamatos, rugalmas napi és heti rend biztosítása az alkalom szerű ill. rendszeres gyakorláshoz,
- a gyermekkel való együttműködés,
- folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

Az óvoda valamennyi dolgozójának feladatai:

- Az óvoda valamennyi dolgozójának személyes felelőssége, hogy saját munkáját igényesen, a gyermekek számára modellértékűen végezze!
- Fordítson különös gondot a gyermekek számára is érthető nyelvezetre, a pozitív kommunikációra és az udvarias viselkedésre!
- Megjelenése, modora, munkához való hozzá állása pozitív példa legyen a gyermek előtt!
- Humora legyen a gyermekekhez méltó, vidám, mosolygós kollégák, pozitív hangulatban egymásra is jobban hatnak, és sokkal hatékonyabbak bármely területen.
- Segítőképz, „megszólítható” legyen, mind a gyermek, mind a szülő részéről!
- Amely munkában megengedhető, engedje, hogy a gyermek is bekapcsolódjon képessége szerint!
- Baleset megelőzésben, veszély elhárításában részt vegyen!

Munka jellegű tevékenységek területei:

- Rendrakás, terem átrendezés: torna-, kézműves, játékeszközök, ágyneműje lehúzása, paplan összehajtogatása, székek elpakolása...
- Étkezések körüli teendők, naposi munka: megterítés, asztal leszedés, innivaló öntés, kenyér, süteményosztás, szalvétahajtogatás, süteménysütésben/savanyúság-/kompót... stb. készítésben segédkezés.
- Önkiszolgálás
- Öltözködés: ruhák összehajtogatása, helyre rakása, saját nedves ruhák radiátorra terítése.
- Udvari munkák: avar összegereblyézése, söprögetés, homokozó letakarása.
- Növény- és állatgondozás: öntözés, etetés...
- Segítségnyújtás a kisebb társaknak szükség szerint: cipzár-húzás, gombolás, fogkrémnyomás, megfésülés, vízöntés az udvaron...
- Gyűjtőmunkák: termések, levelek, képek... stb. gyűjtése.
-

A fejlődés jellemzői, várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermek képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg.

Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja az óvodás **gyermek kompetenciáinak fejlesztése**, az attitűdök erősítésével, és a készségek, képességek fejlesztésével a teljes személyiség fejlesztése: óvodásainkban átörököltük, közvetítjük az örök emberi értékeket, hogy **kiegyensúlyozott, vidám, nyílt, érdeklődő, a világ iránt fogékony, erkölcsi, szociális érzelmekre nyitott, tanulni szerető, önállóan gondolkodó, kreatív, cselekvő ember váljék belőlük.**

Óvodapedagógus feladatai:

- A tanulást támogató környezet megteremtése.
- A gyermek életkori fejlődését, egyéni tempóját figyelembe véve a természeti és társadalmi környezetéből szerzett tapasztalatokból, ismereteiből kiindulva, élményekkel és ismeretekkel gyarapítsuk.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.

Az óvodánkban **a tanulás** egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység, mellyel lehetőséget adunk az érdeklődés, kíváncsiság kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélésére, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére, az alkotásra.

Mindez befolyásolja a világkép alakulását, - hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek. **Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, gondolkodásuk, képessé válnak problémáik felismerésére és megoldására.**

A játék a szó legszorosabb értelmében a tanulás alapvető formája. A gyermekek születésüktől fogva "aktív - kutatók", spontán játékaikkal felfedezni és megismerni akarják a világot. Miközben a gyermekek megfigyelnek és felfedeznek - tapasztalatokat szereznek, melyek során tárgyi és szociális környezetük más és más adottságait, lehetőségeit ismerik meg. Játék közben egyre szélesebb és differenciáltabb tudáskészletre tesznek szert.

A játékban lehetőség nyílik a szociális viselkedési formák elsajátítására, a kommunikációs képességek fejlődésére is. **Jártasságok szerezhetők a másik gyermek kíváncságainak, véleményének és érdekeinek figyelembevételében és a reagálásokban.** Játékban a gyermekek

átélhetik a környezeti kihívásokkal való szembesülés, a kísérletező tapasztalatszerzés és az önálló megoldástalálás élményét.

A világgal való spontán és aktív ismerkedés alapozhatja meg az emberi fejlődéshez szükséges tanulást.

A gyermeket a tanulásban a kíváncsiság, a tevékenységi vágy és az óvónőinkhez fűződő érzelmi kapcsolat motiválja.

A gyermekek **spontán, önkéntelen módon tanulnak**, ezért a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítjuk a tapasztalat - és ismeretszerzés folyamatát. A gyermekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítjük sokoldalú tevékenységre. Mivel a fejlődés nem egyenletes, fontos, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék. A fejlődést elősegítjük, de nem erőltetjük.

Az óvodánkban a tanulás, a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad. **A játékoság mint alapelv a tanulás egész érvényesül.**

A tanulás alapja az óvónő és gyermek kölcsönös egymásra ható tevékenysége. Az irányítás mindig a gyermek folyamatos megfigyelésére épül. Személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermek csoportbeli közérzete is hatással van a tapasztalat - és ismeretszerzési kedvére, képességeinek - köztük - gondolkodásának fejlődésére. A feladatok, problémák közös megoldása segíti a gyermeket társa megértésében, a jelenségek, dolgok közötti viszony gyakorlati felismerésében, többoldalú megközelítésében, az óvónővel és társakkal való együttműködésben.

A gyermekek óvodán kívüli tapasztalataira, spontán élményeire, ismereteire építve biztosítjuk a tanulás tapasztalatszerző, képességfejlesztő, ismeretközvetítő hatásának érvényesülését.

Tanulási alapelveink:

- a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki,
- a gyermek megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére építünk,
- probléma szituációkat teremtünk, cselekedtetünk, konkrét tapasztalatokra építünk,
- a feladatadást differenciáljuk,
- a játékos jelleget, élményszerzést biztosítjuk,
- játékos tanulási helyzeteket teremtünk, szituációs játékokat kezdeményezünk.

VII. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

Az óvodai életünk szokásai, hagyományai, ünnepei érzelmi átélésre, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőséget.

A gyermekek részvételét az ünnepek szervezésében, előkészületekben koruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő tevékenységgel biztosítjuk. Az ünnepi alkalmakat kellemes közös élményekre támaszkodva tesszük hagyományossá. A közös tevékenység, közös készülődés, tervezgetés, a gyermekek elé állított távlat, a "holnap öröme" a gyermek fejlődésének serkentője. Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. Megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermek közösséghez tartozását. Közel hozzák a szűkebb és tágabb környezet eseményeit. Ünnepeink kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből, de

előzményei és emlékei beilleszkednek a gyermek természetes életmenetébe. Az ünnepeket tevékeny várakozás előzi meg. Az ünnepek kiválasztásában és megszervezésében szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, az óvoda környezeti adottságait, a szülők igényeit, a gyermekek érdeklődését, a nevelőtestület döntését, a már kialakult hagyományokat. Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érik el hatásukat. Figyelembe vesszük javaslatukat és tiszteletben tartjuk a család ünnepeit. **A jó érzelmi előkészítés és a fokozódó örömteli várakozás** csúcspontja maga az ünnepi együttlét, melynek hangulatát tovább emeljük alkalmanként a felnőtt közösség "ajándékával", közös énekléssel, bábozással, dramatizálással. **Az ünnep közös örömét a későbbiekben újra és újra felidézzük.** A gyermekek megterhelő, szorongással járó szerepeltetését elkerüljük. Az ünnep örömét erősítjük az óvoda feldíszítésével, ünnepi ruhába öltöztetéssel, kölcsönös ajándékozással, meglepetésekkel.

Székhely Óvoda (Mozgolóda):

A székhely óvodában (Mozgolódában) a nevelési évet **ünneptől ünnepig** tartó időszakok sora alkotja.

Ezen belül megjelennek a kitüntetett ünnepnapok, melyek között vannak hagyományos jeles napok, zöld ünnepek, és sajátos ünnepnapok.

Az utóbbihoz tartozik az óvoda egyéni arculatát is tükröző **jelképvilág, szimbólumrendszer.**

Az előkészületekben való aktív közreműködés, az átélés érzelmi töltése, az ismeretek rendszerezése, **a komplexitás, holisztikus szemlélet jellemzi a folyamatot.**

Az ünneptől – ünnepig tartó tevékenységrendszer építi az **erkölcsi, esztétikai, etikai értékrendszer** elemeit a gyermekeknél. Az óvoda jelképrendszere is ezt kívánja támogatni.

Ünnepeink

Szüret: az időjárás függvényében igazi szüretelés egy almáskertben, vagy az óvoda területén rendezett mulatság az őszi gyümölcsökkel a középpontban.

A zene világnapja: közösen énekel, ritmushangszeren játszik az óvoda apraja-nagyja.

Apróka – próba: a csoportos emblémával ellátott jelképes ajándék átadó ünnepe, a gyermek közösségbe való ünnepélyes befogadása. A gyermekek próbatétele kifejezi az erőfeszítést, hogy a közösség részévé váljanak. Az új óvodások ilyenkor ölthetik magukra először a csoportos pólót.

Márton napi séta: Ludas népi játékok, sötétedés után lámpás felvonulás a szülőkkel együtt.

Mikulás – Névnapi: a Mozgolóda nevet a Mikulástól kaptuk. A legkisebbek büszkén viselve a csoportos pólót, ezen az ünnepen élik át először a nagyobb óvodai közösséghez való tartozás érzését vizuálisan és érzelmileg egyaránt.

Karácsonyvárás az Advent jegyében: az otthoni gyertyagyújtást követő hétfőn az óvodai koszorún is mindig eggyel több gyertyán lobban fel a láng.

Karácsonyi fehér asztal: az otthoni ünneplés előtti utolsó együtt töltött óvodai nap. Minden csoport a saját szokásai szerint ünnepel meghitt körülmények között, majd közös éneklésre gyűlünk össze. (iskolai betlehemes megtekintése)

Farsang: a csoportokban rendezett jelmezes mulatság. Minden csoport a saját kedve szerint jelenít meg az ünnep jellegzetességeiből: alakoskodást, csúfolódókat, télkergetést, táncokat stb.

Mackónap: az udvaron közös időjárásjósló árnyéklés.

Nemzeti ünnep: közös éneklés, szavalás, lovagoltatós, kapuzós játékok, lehetőség szerint meghívott vendéggel.

A víz világnapja: a vízzel, mint elemmel, a vízi élővilággal, környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek bővítésre alkalmas helyszíneket keresnek fel a csoportok (pl. Kopaszi-gát, Feneketlen- tó, Kőérberki tó, szikvíz készítő üzem, víztisztító- Etyek stb)

Húsvét: néphagyományokhoz kapcsolódó tevékenységek, játékok megismerése, felelevenítése - tojás festés, locsolkodás, tavaszhívogató népi játékok

A Föld napja: környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek, programok szervezése (pl. Kamaraerdei tanösvény, Sas-hegy, hulladékudvar meglátogatása, ásvány kiállítás szervezése, kerületi rendezvényeken való részvétel)

Anyák napja: cinkos levélben kérjük az édesapák segítségét, hogy az óvodában készített ajándékkal, a megtanult verssel május első vasárnapján meghitt körülmények között köszönthessék a gyerekek édesanyjukat.

Madarak és fák napja: az óvoda kertjében virágültetéssel, vagy tanulmányi kirándulással teszik emlékeztetéssé ezt a napot a csoportok.

Ballagás: az ünnepre minden elballagó megszötte saját tarisznyáját, amibe útravalót kap. A ballagási tarisznya szövése annak a képességét jelzi, hogy alkalmassá vált a hosszú távú tervezett, szervezett munkára. A gyermek iskolássá válhat. Az útra való, amit a közösség „tett” bele a tarisznyába, szimbolizálja azt az értéktöbbletet, amit a Mozgolódásban szerzett a gyermek. A homok az elhagyni készülő otthont, pogácsa, az élet sója a jövőt, jövőbe vágyást jelképezik. A ballagók sora együtt, utoljára végigvonul az óvodán.

Mozgolóda napok: a csoportokban korosztályoknak megfelelő mozgásos feladatokat teljesíthetnek a gyerekek. Elismerésként pecsétet gyűjthetnek a teljesítményükről.

Újbudai Lurkó Óvoda telephely:

Őszi Családi nap

Szeptember vége: Az óvodai szintű rendezvényt szombati napra szervezzük annak érdekében, hogy minél több család részt vehessen az ünnepen. Az óvoda dolgozói az udvar különböző helyszínein vetélkedőket, versenyeket, kézműves tevékenységeket szerveznek. Minden évben egy adott téma köré szerveződnek a tevékenységek, a mozgás, versengés forgószínpadszerűen zajlik az udvaron.

Állatok Világnapja

Október eleje. Kirándulás az Állatkertbe, a Budakeszi Vadasparkba vagy a szigetszentmiklósi Vadasparkba és Állatsimogatóba.

Takarítás Világnapjai

Közös udvarrendezés a szülőkkel (falevél gyűjtés, gallyak metszése stb..)

Márton napi vigasságok

November 11. : A nevelőtestület tagjai bábelőadással vagy egy mese élős szereplős feldolgozásával (dramatizálásával) lepik meg a gyermekeket. Az előadás témája kötődik a Márton naphoz.

Mikulás

December 6. Délelőtt a gyermekek közösen élvezhetnek egy gyermekelőadást, amiben a Mikulás is szerepel.

Az előadás végén mindenki meglepetést talál a cipőjében, a Gyermekálmom Alapítvány jóvoltából.

Adventi Teadélután

December, vagyis az adventi készülődés időszaka

Közös készülődés a szülőkkel – kézműves-délután formájában: karácsonyi díszek, koszorúk, ajándékok készítése szeretteiknek, karácsonyi sütemény, stb.

Madárbarát program

Januárban madáretető készítés, madárgondozással kapcsolatos program, a fenntartó támogatásával.

Farsang

Február, farsangi időszak

Délelőtt a gyerekeknek bábelőadást, lufihajtogatást vagy zenés műsort szervezünk. Az előadást megelőzően a csoportok keretein belül zajlik a jelmezek bemutatása.

Kiszézés

Farsang után, kiszebáb készítés, égetés az udvaron, télbúcsúztatás, különböző zajkeltő eszközökkel.

Március 15.

Az ünnep előtti napok

A mindenkori nagycsoportosokkal óvodán kívüli program keretében látogatást, zászlótűzést szervezünk az emlékhelyeknél. Az óvodában külsőségekben jelenik meg az ünnep hangulata.

Víz Világnapja

Március

Hat helyszínen különböző játékos tevékenység, kísérletezés a vízzel kapcsolatban.

Húsvét

Ünnep előtti napokban

Az ünnepi készülődésben jelenik meg.

Virágos jókedvünk legyen

Április, csoportonkénti kertrendezés, virágok ültetése a szülők bevonásával.

Lurkó váró napok

Április vége: Leendő óvodásaink és szüleik részére szervezett nyílt napok.

Az óvodapedagógusok napi beosztás alapján fogadják és az óvodában körbevezetik az érdeklődőket, valamint tájékoztatást adnak az óvoda életéről, nevelési programunkról és a beiratkozás rendjéről.

Föld Napja

Áprilisban, részvétel a kerületi rendezvényeken, vagy más óvodák programjain

Madarak és Fák Napja

Madártani egyesület meghívása, bemutató az udvaron.

Vendég Óvodák meghívása

Anyák napja

Május első vasárnapja környékén

Meglepetés délután, melyen vendégül látjuk az anyukákat, nagymamákat. Köszöntés verssel, énekkel, ajándékkal

Tavaszi Sportnap

Április vége, május eleje

A gyerekek mellett a családokat is meghívjuk. Közös bemelegítés után forgószínpadszerűen haladnak a gyerekek és szüleik a mozgásos feladatok színhelyére az udvaron vagy a csoportszobákban.

Lurkó Nap

Délelőtt játékos óvodai programok gyerekeknek, délután közös táncház vagy koncert. Nagycsoportosok búcsúztatása, csoportonkénti szervezésben.

Búcsú kirándulás

Csoportonkénti szervezésben, együtt a családokkal.

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely:**Szüreti Multság**

Csoportonként szőlőszemeztetés, darálás, préselés, közös tánc

Állatok Világnapja

Élő állat bemutató, terepasztal készítése, vadaspark, állatkert látogatása.

Márton napi ludas játékok

Rétes sütés csoportonként

Munkadélután szülőkkel

Karácsonyi készülődés, ajándéktárgyak készítése.

Alapítványi Batyus Bál Szülőkkel

Esti táncos vetélkedő, multság.

Őszi udvartakarítás családokkal

„Hulló falevél akció!” Festés, kertrendezés

Mikulás érkezése

Luca napi vásár

A munkadélutánon és szülők által készített „karácsonyi vásárfia” árusítása

Adventi készülődés, ünnepvárás, karácsony**Farsang**

Farsangi Jelmezek készítése csoportonként
(Pizsama-bál, rongyos-bál, állatok farsangja, bohócok farsangja)

Kiszézés

Délelőtti kiszézés égetés csoportonként az udvaron, csörgő dobokkal, verseléssel, télűzés
Télűzés Esti program-„Télűző séta” az egészséges szívért családokkal együtt

Március 15. Nemzeti Ünnepe

Lovas játékokkal, indulókkal

Víz világnapja

Séta a Feneketlen-tóhoz, Kopaszi-gáthoz

Húsvét

Néphagyományok megismertetése

Föld napja

Növények ültetése a kertben, Cseperedő-ligetben
Tavaszi udvartakarítás, felújítási munkálatok a családokkal

Májális

Májusfa állítása az udvaron

Madarak- Fák napja

Cseperedő-ligetünket látogató madaraink megfigyelése, megismerése, felismerése, odúk megfigyelése

Anyák napja

Édesanyák, nagymamák köszöntése

Soltvadkerti tábor

Környezetvédelmi tábor, a természet megszerettetése a gyermekekkel

Gyermeknap

Játékok, programok szervezése az udvaron

Apák napja

Délutáni családi program ügyességi játékokkal az udvaron Az óvodai szintű rendezvény hétköznapi délutánra szervezzük annak érdekében, hogy minél több család részt vehessen az ünnepen. Az óvoda dolgozói az udvar különböző helyszínein vetélkedőket, versenyeket szerveznek. A versengés forgószínpadszerűen zajlik az udvaron.

Környezetvédelmi Világnap

Környezetvédelmi játékok játszása az udvaron, kijelölt helyszíneken

Iskolába menők búcsúztatója

Minden csoport énekkel, verssel búcsúztatja az iskolába készülő gyermekeket.

A Lurkó és a Cseperedő telephely szervez, minden nevelési év végén csak nagycsoportosoknak 5-6 napos Környezetvédelmi tábor:

Soltvadkerti tábor - Önköltséges

Óvodapedagógus feladata:

Csoport szintű program esetén:

- A csoportos óvodapedagógusok egyeztetik, tervezik a program szervezési feladatait, előkészítik a programot.
- Szükség esetén bevonják a pedagógus asszisztenst, dajkát.
- Előzetese egyeztetés alapján beszerzik, előkészítik a szükséges anyagokat, eszközöket.
- Közös lebonyolítják a programot. Éves beszámolóban összegzik a tapasztalatokat.

Óvodai szintű rendezvény esetén:

- Az éves munkatervben meghatározott felelősök előkészítik, tervezik szervezik, egyeztetik a programot.
- A szervezési feladatokba bevonják a csoportos óvodapedagógusokat.
- Tájékoztatják a pedagógus asszisztenst, dajkát, óvodatitkárt, az óvoda összes munkatársát a program menetéről és rájuk váró feladatokról.
- A program lebonyolításában minden óvodapedagógus részt vesz.
- Éves beszámolóban összegzik a tapasztalatokat.

VIII. INKLUZÍV PEDAGÓGIA – INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSÁGOK MEGŐRZÉSÉVEL, A KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az integráció gondolata a humanisztikus alapértékek elfogadását jelenti. Az integrált nevelés a sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő gyermekek elfogadását, együtt nevelését jelenti ép társaikkal együtt. Ezt a feladatot a fenntartó jelöli ki az óvoda alapító okiratában. Az intézményvezető felelőssége a pedagógusok alkalmassá tétele e feladat ellátására.

Óvodai nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk a befogadó (inkluzív), másságot elfogadó óvodai környezetben a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek életminőségének javítására, beilleszkedési esélyük növelésére, szocializációjuk segítésére. Fontos számunkra, hogy „a minden gyermek egyformán értékes” elve érvényesüljön, a megfelelő támogatás nyújtására törekszünk mindenki számára (gyermek, szülő, család).

A mai kor kihívásai arra készítetett bennünket, hogy keressük a lehetőségeket, újabb módszereket, szemléletváltást, képzéseket, a megfelelő pedagógusokat, akik fel tudják vállalni ezt a nehéz feladatot, s az inkluzív pedagógiához legközelebb álló attitűddel rendelkezzenek.

A „Közös a napunk” elnevezésű érzékenyítő programot több óvodapedagógusunk már elvégezte, és terveinkben szerepel, hogy mind a három telephelyről vegyenek részt a képzésben, hogy tapasztalataikat beépíthessék az óvodai nevelésbe, megkönnyítve ezzel az integrációt, illetve az inklúziót. A képzés során szerzett módszerekkel, eszközökkel melyeket beépítünk óvodai nevelésünkbe, a megismerés és a megismertetés által sikerülhet az esetleges félelmek, gátak feloldása, mely hasonlatos az „éld át, tapasztald meg” nevelésfilozófiánkmal, s ezen keresztül tudjuk megnyerni a gyermekeket és a szülőket is, partnerré tenni az inklúzió számára.

Cél:

- A sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a tehetséges és az „átlagos” gyermekek, tehát minden óvoda számára aktív életet nyújtani az óvodában, minden gyermeknek egyformán az „éld át, tapasztald meg” alapfilozófiánk alapján.
- Esélyegyenlőség, esélyteremtés minden gyermek számára
- A „minden gyermek egyformán értékes” elvének érvényesítése, megfelelő támogatás nyújtása mindenki számára – gyermek, család.
- Egyéni differenciálás talaján az egyén kibontakoztatása és fejlesztése a számára megfelelő módszerekkel és eszközökkel.
- Gyermekeink és a családok szociális kompetenciájának fejlesztése (elfogadás, segítőkészség, empátia, együttműködő készség, érzékenyítés, befogadó készség fejlesztése)
- Diszkriminációmentesség
- Szegregációmentesség
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációjának támogatása.
- Minőségi neveléshez történő egyenlő hozzáférés joga.

Óvodapedagógus feladatai:

- Azonosulás az inklúzió gondolatával, esetleges attitűdváltás, tolerancia, empátia, következetesség
- A pedagógusképzésben a továbbképzéseken a megfelelő kompetenciák kialakítása
- Folyamatos önképzés
- Alkalmazkodás, változáskezelés
- Kulturális érzékenység, modellnyújtás
- Partnerség (család, szakszolgálatok)
- Egyéni differenciálás alapelveinek elfogadása, esetlegesen nagyobb mértékű egyéni differenciálás
- Szokás és normarendszer megalapozása, következetes életrend kialakítása
- Segítő partnerekkel kapcsolattartás
- Szülők bevonása, együtt nevelés, partneri viszony, szorosabb kapcsolattartás
- Szociális befogadás

- Megismerés, fokozott figyelem, adat- és személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartása
- Folyamatos nyomon követés, feljegyzések, szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése

Sikerkritérium:

A nem magyar állampolgárságú gyerekek, a migráns gyerekek és szüleik iránt megértéssel, toleranciával viseltetünk. Tiszteletben tartjuk étkezési, vallási és egyéb kulturális szokásaikat, hagyományaikat. Az óvodapedagógusok a multikulturális társadalom értékközvetítőjeként töltik be hivatásukat, és vállalnak aktív szerepet mindenfajta elnyomás megszüntetésében. Segítjük az integrálást, a beilleszkedés folyamatát, szívesen beavatjuk őket a helyi szokásokba és hagyományokba. Elvárás a családok részéről, hogy alkalmazkodjanak és igyekezzenek a helyi szokásokat és hagyományokat betartani.

Intézményünkben biztosítjuk az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Célul tűzzük ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

8.1. Differenciálás: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

A gyermek folyamatos fejlődéséhez fejlesztéséhez való jog megilleti. Az egyéni fejlesztés a megismerő funkciók vagy a viselkedésfejlődésnek súlyos rendellenességeihez igazított kell, hogy legyen.

Igyekszünk gyermekközpontú a gyermek valós érdekeit figyelembe vevő nevelési gyakorlatot követni. A spontán és tervezett hatásokat figyelembe vesszük a mindennapok alakítása során.

Minden gyermeket igyekszünk az egyéni differenciált bánásmód keretei és az óvodai módszerek eljárások hatásrendszer során önmagához képest fejleszteni. A testi, lelki szellemi és szociális képességeit alakítani úgy, hogy képessé váljanak az iskolai életmódra.

Az óvodai csoportok szervezésénél figyelembe vesszük azon gyermekek elhelyezését, akik kevésbé alkalmasak a heterogén csoportba való beilleszkedésre. **Folyamatban van homogén csoportok kialakítása melyben azonos korosztállyal tud együtt játszani**, így megtalálja az egyensúlyát és kevésbé lesz frusztrált, de ezen belül is fejlesztést kap. A gyermek egyszeri és megismételhetetlen személyiség. (Mozgolóda székhely: 9 csoport- 6 vegyes, 3 csoport homogén (kis, középső, nagy), Lurkó telephely: 6 vegyes csoport, Cseperedő telephely: 2 vegyes, 3 csoport homogén (kis, középső, nagy), ennek bevezetését fokozott formában kívánjuk bevezetni, három éves átmenettel.)

A gyermekek közti különbségek leginkább a társas - érzelmi sajátosságokban mutatkoznak. A gyermekek többsége az őt érő élményekre azonnal, érzelmekkel kísért választ ad. Vannak gyermekek, akikre a csendesebb, visszahúzódozóbb, visszafogottabb viselkedés jellemző. Fokozott figyelmet fordítunk az érzékenyebb, kevésbé közlékeny gyermekekre, mivel nekik különösen fontos a felnőttekkel, gyermekekkel kialakuló bensőséges, biztonságot sugárzó érzelmi kapcsolat. Sok dicsérettel, buzdítással, sikerélményhez juttatással növeljük önbizalmukat, segítjük megnyilvánulásait. Pozitív értékeléssel megerősítjük a gyermek helyes cselekedetét, ezzel elősegítjük az elvárások belsővé válását. Tudatosan törekszünk arra, hogy a negatív tartalmú értékelés az elmarasztaláson és visszatartáson túl - mutasson a kíváncsi magatartás, viselkedés irányába.

Óvodapedagógus feladatai:

- szeretettel átsegíteni a gyermeket a kapcsolatfelvétel folyamatában,
- a közös élmények, a tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet hatására a gyermekek biztonságérzetének kialakítása,
- a jeles- és ünnepnapok nyújtotta lehetőségek kihasználása a szocializáció megalapozásának folyamatában,
- a napi tevékenységekben gyakorolhassa az önkifejezés formáit, a társas érintkezés mintáit.
- a csoportban lévő gyermekek felkészítése az új társak fogadására,
- folyamatos érzelmi ingereket nyújt: testközelség, báb használat, ölbeli játékok, népi
- mondókák, dalok ismételtetésével a kölcsönös bizalom, biztonságérzet megalapozása,
- a csoportban kialakult biztonságot nyújtó szokásrenddel segíti elfogadtatni a gyermekkel a csoport viselkedési szabályait,
- a mindennapok tevékenységformáiban lehetőséget nyújt a viselkedési, az udvariassági formák gyakorlására,
- közös élmények szervezése – csoporttal, az egész óvodával
- a vegyes és homogén életkorú csoportösszetétel lehetőségeinek kihasználása az elfogadás, az alkalmazkodás és a segítségnyújtás területein,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermeket elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segíti.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén

- Kezdeményezők a kapcsolatteremtésben, elsajátítják a társas viselkedés normáit: együtt érzőek, segítőkészek, önzetlenek, önfegyelmre képesek, kitartóak, udvariasak, illet tudóak, figyelmesek, képesek a másság elfogadására, alakul toleranciájuk.
- Mélyülnek azok az erkölcsi tulajdonságok, melyek képessé teszik a gyermeket a közösségbe való beilleszkedésre;
- Képesek lesznek közösen kitűzött cél elérése érdekében az együttműködésre;
- Megtanulják egyéni érdekeiket a csoport érdekeinek alárendelni;
- Képesek lesznek szituációtól függően elfogadni az alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyt, helyzetet. Tudnak örülni a közös sikernek;
- A megfelelő környezeti hatásokra kialakul belső elégedettségük, pozitív énképük;
- Képesek lesznek a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítására;
- Elsajátítják a kulturált magatartást és a kommunikációt.

8.2. Tehetséggondozás

Cél:

Aktív együttműködéssel és kommunikációval hatékony és sikeres tehetséggondozásra törekszünk. Fontosnak tartjuk azonban a tehetségek felismerését és fejlesztését azaz a tehetséggondozást.

(Mozgolóda székhely és a Cseperedő Óvoda telephely Tehetségponttá vált, amely az intézmény, a gyerekek és szülők számára is számos előnnyel jár. A kollégák folyamatosan képzik magukat tehetséggondozás területén, éves szinten tervezik ennek megvalósítását.)

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek fejlődését nyomon követi dokumentációban megjelenik, az a terület amelyben a gyermek készségei, képességei életkorát meghaladja. A személyes bánásmód, feladatadás a fejlesztés része. A szülők figyelmét felhívja ezekre a területekre, vagy ha ők már észrevették, megnyugtatja őket – Az ő gyermekük sem más, mint a többi, ne ijedjenek meg a „másságtól”! Fejlesztési lehetőségeket javasol, segít az iskolaválasztásban, szakemberekkel konzultál a tehetséges gyermekek fejlesztése érdekében. Különös tekintettel ügyel a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozására.
- Különös figyelmet, tág teret és időt biztosít a tehetségek kibontakozására, és lehetőséget biztosít arra, hogy rátermettségüket megmutathassák.
- A különleges tehetségű gyerekeket nem mindig könnyű elfogadni, másságukkal kitűnnek társaik közül, előfordul, hogy családjában sem talál megértésre, ezért valódi támogató kapcsolattal segíti óvodai csoportbéli és családbéli szerepét.

Sikerkritérium:

A gyermek jól érzi magát, siker élményével megerősítést kap. Önmagához mért ütemben fejlődik.

Az alapozó terápiás végzettséggel rendelkező kollégánk komplex, mozgásfejlesztésen alapuló (u.n. motoszenzoros típusú) idegrendszer fejlesztő terápia, mely során a gyermekeknél újraindítjuk az emberi fejlődéstani mozgássorozatot, a gyereket a terápia során igen magas fokú mozgásügyességig juttatjuk el. Ezzel a mozgásfejlesztési gyakorlatsorral hatunk az emberi agyban a beszéd működéséért (olvasás, írás) felelős területekre is. A terápia során a mozgásalapot kiegészítjük fejlesztő pedagógiai módszerekkel (idő, tér, emlékezet, hallás- és beszédészlelés-fejlesztés, stb.)

Az óvodapedagógus feladatai:

- a megfelelő terápia kiválasztása a gyermeknek a gyógypedagógus és pszichológussal egyeztetve,
- lehetőség biztosítása a mozgásfejlesztésre,
- a gyermek támogatása a terápia során,
- önképzés, folyamatos továbbképzés a gyermek érdekeit szem előtt tartva,
- az óvodapedagógusok és a pedagógusok munkáját segítő személyek megfelelő tájékoztatása
- a szülők folyamatos tájékoztatása
- kapcsolattartás a fejlesztést segítő szakszolgálatokkal, intézményekkel.

A terápia hatásos 5 éves kortól:

- Megkésett vagy/és hibás, akadályozott beszédfejlődésnél (diszfáziák) Kiejtési hibával, pöszeséggel küzdő gyermekeknél.
- Diszlexiánál, alaki diszgráfiánál= olvasás és/vagy írásgyengeségnél.
- Azoknál az organikus eredetű túlmozgásos (hypermotil)- figyelemzavaros gyermekeknél, akiknél a szülés körül oxigénhiányos károsodás keletkezett.
- Fejlődésben, érésben elmaradt óvodásoknál.
- Enyhe fokú értelmi fogyatékossággal élő gyermekeknél
- Minden olyan gyermeknél, aki mozgásügyetlenségben szenved bármilyen okból.

A torna során a nagymozgások gyakorlására fektetjük a legnagyobb hangsúlyt és innen haladunk lépésben az egyensúlygyakorlatok, rugalmasság, finommotorika és lassan a homloklebeny gyakorlatok felé . A terápia magabiztosabbá, határozottabbá és nyitottabbá teszi a gyermekeket. Fejlődik a beszédképességük, memóriájuk és mindezekkel együtt az állóképességük.

8.3.A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A gyermekek szociális háttere igen széles képet mutat.

Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében.

A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magába hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek célja:

- A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek érdekében tett intézkedésekkel, gyermekközpontúsággal, család orientált szemlélettel, az együttműködés elősegítésével az esélyteremtés növelése, valamint a gyermek komplex személyiségfejlődésében bekövetkezett változások elősegítése.

Az óvodapedagógus feladat:

- A tolerancia, segítőszándék kialakítása, másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátítása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás-és feladatmegoldó képességeket, az egészséges értéknek tekintő gondozásmódot

A hátrányos helyzet okai:

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és / vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma
- Szülők iskolázatlansága
- Nevelési hiányosságok

- > kettős nevelés
- > felügyelet és gondozás hiánya
- > helytelen bánásmód
- > érzelmi sivárság, közömbösség
- > anyagi okok, munkanélküliség
- > létminimum 1 főre jutó jövedelem
- > a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
- > egészségügyi okok, születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékosság
- > mozgáskorlátozottság, érzékszervi károsodás, szervi rendellenesség, tartós betegség
- > idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- > higiénés hiányosságok
- > a gyermek személyiségében rejlő okok
- > Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:
 - Differenciált egyéni bánásmód
 - Egészségnevelés
 - Életvezetési tanácsok
 - Tehetséges gyermek fejlesztése
 - Felzárkóztató foglalkozások
 - Kulturális rendezvényeken csoportos látogatás
- > Szülőknek felajánlott segítség:
 - Fórum-jogi és életvitellel kapcsolatos tanácsadás
 - Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, fogadó órákon
 - Szülőkkel közös programok a lehetőségeken belül

Sikerkritérium:

Gyermekeink szociális hátrányai csökkennek, személyiség fejlődésükben pozitív változások következnek be. Szülőknek hatékony segítséget tudunk nyújtani problémáik kezelésében.

8.4. A sajátos nevelési igényű (SNI), különleges bánásmódot igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

Alapelveink és feladataink a Dél-Kelenföldi Óvodában

- a) pedagógiai programunk kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor (pl. kirándulás) figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,

c) az óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, szomato- és szurdopedagógus, fejlesztő pedagógus segíti.

A gyermekkel foglalkozó szakember közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára megpróbáljuk a fenntartó közreműködésével biztosítani mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekintjük, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszer kombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusaink vannak

– szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, individuális módszereket, technikákat alkalmazunk,

– a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásainkat megváltoztatjuk, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztjuk,

– egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk,

– alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,

– együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

Székhely Óvoda (Mozgolóda) (1119 Budapest, Lecke u. 15-19.)

- Különleges bánásmódot igénylő, mozgásszervi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.

- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.

- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.

- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.

- Gyógytestnevelési pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátása.

A **sajátos nevelési igényű** gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

I. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladatunk a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés.

A fentiek megvalósulása érdekében az óvodában biztosítjuk a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe építjük be. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése folyamatában az alábbi speciális szempontok figyelembevételét tartjuk be az óvodai nevelés valamennyi területén.

– Mozgásfejlesztés

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakítása is.

– Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve biztosítjuk az önellátási funkciók fejlesztését, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetést. A sérülés függvényében, ha szükséges az egészségüggyel való kapcsolattartásra is gondolunk, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

– Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Ennek megfelelően igazítjuk a játékhoz használt tereket, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására is figyelünk. Az egyes tevékenységek során fontosnak tartjuk a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerep vállalását és bekapcsolódását.

– Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladatnak tartjuk a mozgáskorlátozott gyermek bevonását minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség esetén sajátos fejlesztési célokat tűzünk ki, esetlegesen a logopédussal való együttműködésre is odafigyelünk.

– Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítjük. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben ha szükséges biztosítjuk a speciális testhelyzet

felvételét, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használatát.

– Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontosnak tartjuk a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítését, ha szükséges biztosítjuk az adaptált eszközök használatát, esetleg az eszközök rögzítését, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése érdekében.

Minden tevékenység során kiemelt feladatunknak tekintjük a tapasztalatszerzés biztosítását, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtését. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adnunk a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejlesztenünk kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

II. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladatunk: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladatunk megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva határozzuk meg.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Újbudai Lurkó Óvoda telephely (1119 Bornemissza utca 21.)

- Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.
- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvoda nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.
- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.
- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.
- Gyógytestnevelési pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátása.

Különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A Lurkó Óvoda telephely Alapító Okiratában meghatározottak szerint a különleges bánásmódot igénylő enyhe értelmi fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését a többi óvodással együtt - integráltan – valósítja meg.

Pedagógiai Programunk alapján nevelési célunk az, hogy a nevelés során a sajátos nevelési igény összhangba kerüljön a megfogalmazott cél- és feladatrendszerrel. Ennek érdekében a különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése során az alábbi irányelveket követjük:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak nevelési programunk tartalmi elemeivé.

Az óvodai nevelés keretein belül a fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer-és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Ennek értelmében az együttnevelés - az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményére alapozva - minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni fejlesztést igényel.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igényű gyermeket érintő habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. A fejlesztés megvalósításához, az egyéni fejlesztési terv

elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényéhez igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) közreműködése szükséges.

Cél:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek önállóságának, alkalmazkodó képességének, együttműködésének fejlesztése
- A sérült, lassabban fejlődő funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása

Feladatok:

- A Szakértői bizottság szakvéleménye alapján a sérülés mértékének áttekintése és a speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése
- Ezen tevékenységek beépítése a napi óvodai életbe
- Különbözőséget elfogadó környezet kialakítása
- A sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó képességfejlesztés
- A hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése
- Az utazó gyógypedagógus együttműködésével egyénre szabott fejlesztő programok készítése
- Az különleges bánásmódot igénylő gyermekek az egyes területeken kiemelkedő teljesítményeinek felismerése, gondozása
- A szülői közösség megismertetése az integráló neveléssel, ösztönzésük az elfogadásra

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét és a sikeres iskolába lépést tekintjük.

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely (1119 Albert utca 28.)

- Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.
- Különleges bánásmódot igénylő érzékszervi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján. Látássérült gyermekek közül a gyengén látó, hallássérült gyermekek közül a nagyothalló ill. a műtéti úton helyre állított hallású gyermekek integrált nevelése.
- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvoda nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján.
- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság vélemény alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.
- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.
- Gyógytestnevelési pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátása.

Hallássérült gyermek integrált óvodai nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése nagyobb mértékű differenciálást, illetve kiegészítő, fejlesztő pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A szakértői bizottság szakértői véleménye a gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja.

Az óvodapedagógus feladata:

- a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak (pedagógiai asszisztens, dajka) és a szülők tájékoztatása az SNI gyermek befogadására
- együttműködés a sérült gyermek szüleivel
- óvodába lépés előtt tájékozódás a gyermekről
- részvétel az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken
- önképzés
- szakszolgálattal folyamatos együttműködés (szurdopedagógus, logopédus stb.)
- a hallássérült gyermek nevelésének speciális szempontjai az óvodai tevékenységekben
- a pedagógus empátikus, elfogadó magatartásával segítse a szülő és a gyermek közösségbe való beilleszkedését
- nyelvi kommunikáció megalapozása, fejlesztése

Sikerkritérium:

- a gyermek beilleszkedett, jól érzi magát a csoportban
- önmagához mérten fejlődik

Látássérült gyermek inkluzív óvodai nevelése**Cél:**

A látássérült gyermek vizuális gondolkodásának (mivel a gyermek vizuális inger felfogása lassabb) fejlesztése játékbá ágyazva, az egész napos tevékenységek során.

Óvodapedagógus feladata:

- a pedagógiai munkát segítő, pedagógiai asszisztens, dajka és a szülők tájékoztatása az SNI gyermek befogadására
 - együttműködés a sérült gyermek szüleivel
 - óvodába lépés előtt tájékozódás a gyermekről
 - részvétel az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken
 - együttműködés a Gyengénlátók Ált. Isk., Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiumának dolgozóival
 - önképzés
 - a gondolkodás és a látás közötti kapcsolat kiépülésének segítése, tudatossá tétele
 - a nem 100 %-an látott kép minél optimálisabb értelmezése, többi érzékszerv kiemelt fejlesztése
 - mindennapos tevékenységbe ágyazott fejlesztés
- külső-belső világ tevékeny megismerése (tájékozódás segítése óvodán belül és az udvaron)
- természet megfigyelése (közelebről, több érzékszervvel, hosszabb ideig való tapasztalás)

anyanyelvi nevelés (látottak verbalizálása)

- fontos a tudatos tervezés, csak különböző sérüléssel rendelkező gyermekek járjanak egy csoportba, mivel generálhatják egymást

Sikerkritérium:

- a gyermek beilleszkedett, jól érzi magát a csoportban
- önmagához mértén fejlődik
- óvodapedagógus jó együttműködése a segítő kollégákkal

8.5. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei óvodánkban

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunkánk során figyelemmel vagyunk arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építenünk.
- Törekszünk a szakemberekkel együttműködve, tanácsaikat megfogadva a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására. Kooperatív fejlesztés kialakítása.
- Célunk az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Csoporton belüli célunk az is, hogy a többi gyermekkel is elfogadtassuk az esetlegesen szükséges speciális eszközöket és magunk is megtanuljuk azok helyes alkalmazási módját.

- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása is közös céljainkhoz tartozik.

Az alapelvek teljesülését az alábbiak megvalósulása biztosítja Intézményünkben:

- az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődésének üteméhez;
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósul meg;
- figyelünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl;
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai az óvoda nevelési programjának tartalmi elemévé válik
- az alkalmazott speciális módszer –és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az intézményi fejlesztés szervezeti kereteinek aktuális megválasztása a szakemberek munkájának bevonásával valósul meg.

Az együttnevelés minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek és az adott befogadó gyermekcsoport szükségletei szerint.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lennünk.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, szükség esetén speciális bútorok biztosítása;

- c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

Óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, fejlesztés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

IX. A GYERMEKVÉDELEMMEL PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

ÖSSZEFÜGGŐ

9.1. Alapelvek, célok, feladatok

Alapelvünk:

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölthet be;
- a család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen

A gyermekvédelmi munkánk célja

Gyermekvédelmi munkánk célja a pedagógiai eszközökkel való megelőzés, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerhez tartozó intézményekkel való együttműködésünk során az egymást

kiegészítő szolgáltatások összehangolt tevékenysége révén a gyermekek veszélyeztetettségének hatékony megelőzése és megszüntetése.

További célunk:

A prevenció, azaz a megelőzés. A legfontosabb a kellő időben történő felderítés, sokoldalú tájékozódás a gyermekek életéről, körülményeiről, családban elfoglalt helyükről, személyiségükről.

A célok elérése érdekében feladataink

Az óvoda a gyermek számára a legfontosabb társadalmi intézmény, ahol a nap jelentős részét tölti, és ahol elérhető, befolyásolható, segíthető, valamint családjával, környezetével folyamatos kapcsolatot lehet tartani, így az észlelő-jelzőrendszer legfontosabb tagja lehet, hiszen a gyermek minden problémája – szorongása, agresszivitása, esetleges alultápláltsága vagy bántalmazásának jelei – a gyermek teljesítmény-, viselkedés- és/vagy kapcsolati zavarainak formájában itt észlelhető. Intézményünk teljes közösségének feladata, a gyermekek jogainak tiszteletben tartása és az óvó-védő funkció teljeskörű-feladatellátása. **Jelzés kötelezettségünknek** eleget téve problémás esetekben haladéktalanul elindítani az együttműködési folyamatokat a segítő szakszolgálatokkal és az érintett családokkal.

Alapvető követelmény minden gyerek számára biztosítani a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket a képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Általános:

- > óvodakötelezettség biztosítása,
- > egészségnevelés,
- > hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók szűrése

Speciális:

- > feltárás (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség és sajátos nevelési igényű gyermekek), családlátogatás,
- > igény szerinti foglalkozások megszervezése (fejlesztő felkészítés)
- > pedagógiai és gyermek- és ifjúságvédelmi szakszolgálati ellátás biztosítása külső segítők bevonásával.

Ez a tevékenység számos területet ölel fel:

- > a családdal, szülőkkel való kapcsolattartást,
- > az aktív szerepvállalást abban, hogy a rászoruló családok anyagi helyzetüktől függően kérelmükre étkezési támogatásban részesüljenek.

Felelőse:

Az intézmény vezetője, aki megbízólevéllel felhatalmazza a gyermekvédelmi felelősök, hogy az óvónőkkel egyeztetve minden nevelési év elején elkészítse a gyermekvédelmi munkatervet és irányítsa a munkát és teendőket.

Kötelességeink és feladataink:

- Szakmai szabályozottság elve – jelzőrendszer működtetése kötelező feladat
- Információk felelős kezelésének elve – figyelemmel kísérés, nyilvántartás, intézkedés
- Egyéni szükségletek figyelembe vételének elve – a gyermek szükségleteinek megfelelő intézkedést megtétele
- Komplexitás elve – a gyermekek érdekében eljáró valamennyi szakemberre vonatkozik
- Kötelezőség elve – kötelező együttműködés a jelzés után is
- Objektivitás elve – személyes kapcsolatok nem befolyásolhatják
- Szakmai felelősség elve – a jelzőrendszeri feladat ellátása nem múlhat egyéni választásokon – szankciókon. A kiskorú veszélyeztetése büntett elkövetésének gyanúja esetén a gyanút észlelő feladata (a gyermekjóléti szolgálaton kívül) hatósághoz is fordulni – így elősegítve a rossz bánásmód mielőbbi megszüntetését.
- Kompetencia határok betartásának elve: Sem a rossz bánásmód súlyos esetét észlelőnek, sem a hatóságnak nem feladata a nyomozás! A jelzőrendszer, illetve a hatóság feladata ilyenkor a feljelentés megtétele.
- Írásbeliség elve: A gyermekkel kapcsolatos rossz bánásmód illetve bántalmazás azonnali jelzését (telefonos, szóbeli, elektronikus stb.) követően minden esetben elengedhetetlen a jelzőrendszeri tag által megküldött írásbeli feljegyzés, amely a problémát konkrétan és körültekintően tartalmazza. A jelzést fogadó szakember feljegyzésben rögzíti a bejelentés tényét.
- Folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a társintézményekkel, segítő szakszolgálatokkal (óvodákkal, bölcsődékkel, iskolákkal, Újbudai Humán Szolgáltató Központtal, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 11. Kerületi Tagintézményével)
- Problémás esetekben speciális iskolát javasolunk.
- Hatóságokkal együttműködünk, ha hivatalos felkérésre kerül sor (Gyámhatóság, Bíróság, Rendőrség)
- Csapatmunkának tekintjük a feladatellátást
- A gyermekvédelmi iratokat iktatjuk
- A pedagógusok és munkatársaink titoktartásra kötelezettek, az iratok kezelését különös gonddal, diszkréten kezelendő.
- Az óvónők a csoportban helyettesítő kollégát köteles tájékoztatni az esetleges problémákról.
- A megoldott gondok után is nyomon követjük a gyermekek sorsának alakulását, amelyet minden félévben csatolunk a gyermek anyagához.
- Minden nevelési év végén írásban rögzítjük a megtett eredményes v. eredménytelen feladatokat
- A hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezünk kapcsolatot.

9.2. Kompetencia-szintek a gyermekvédelem területén:

A gyermekvédelmi felelősök (telephelyenként 1-1 fő óvodapedagógus) a nevelési-oktatási intézményben folyó nevelési-oktatási munka aktív részeseként segítik a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ugyanakkor aktív és hatékony tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, így munkájuk megelőző és/vagy kötelező együttműködés a rendszer más tagjainak tevékenységeivel.

A gyermekvédelmi felelősök speciális feladatai:

- A gyermekvédelmi problémával küzdő gyermek szüleivel speciális bánásmód alkalmazása, a megnyerésük a külső segítő intézmények szolgáltatásainak igénybevételére.
- A gyermekvédelmi dokumentáció vezetése, ellenőrzése.
- A témához kapcsolódó továbbképzés megkeresése és ajánlása a kollégák körében a naprakész feladatok ellátása érdekében,
- Önképzés, szakkiadványok beszerzése, ajánlása és bemutatása a kollégáknak a feladatkör ellátása érdekében.
- Év végi beszámoló elkészítése a szorgalmi év folyamán felmerült gyermekvédelmi feladatokról a vezetővel közösen.
- Folyamatos kapcsolat illetve tájékoztatás a vezető felé
- Segítik a pedagógusokat a gyermekvédelmi feladatok megoldásában
- Az Intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok maradéktalan ellátása.
- A személyre szóló adatlapok vezetése során az adatvédelemi kötelezettség biztosítása.
- Szabadidős programok szervezés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A pedagógusnak nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe kell vennie a gyermek egyéni képességeit, szociokulturális helyzetét, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, amit megkönnyít a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás.
- A rábízott gyermekek nevelése során észre kell vennie, ha a gyermek teljesítménye jelentősen megváltozik. Indokolt esetben fontos, hogy ezt a változást időben jelezze a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek.
- Fontos, hogy megtörténjen az oktatási-nevelési folyamatban észlelt, és a napi munkában nem megfelelően fejleszthető, a sikeres továbbhaladást akadályozó egyéni sajátosságok, képesség- és jártasságihiányok felismerése és jelzése a szülőnek és a megfelelő szakembereknek: tanulási és teljesítményszavarok esetén fejlesztőpedagógusnak vagy logopédusnak, óvodapszichológusnak; beilleszkedési és magatartási zavarok esetén óvodapszichológusnak; a családi élet funkciózavarai vagy a gyermek elhanyagoltsága esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek.
- családlátogatás szervezése

Az intézményvezető feladatai

- Ha az óvodás gyermek egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet mulaszt az intézmény vezetője az illetékes általános szabálysértési hatóságot és a jegyzőt értesíteni köteles
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője egy személyben felelős a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak teljesítéséért – a gyermekvédelmi felelős a vezető képviselője, személyes megbízottja.
- Együttműködés kialakítása a gyermekjóléti szolgálattal, a rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
- Kezdeményezi, hogy legyenek ismeretek az intézményen belül azok a pedagógiai eszközök, amelyekkel a veszélyeztetettség feltárható.
- A szülők tájékoztatása információk nyújtása
- Gyermekjóléti szolgálat meghívására esetmegbeszélésen vesz részt
- Önálló kezdeményezéssel támogatásra javasolhat gyermekeket

Gyermekvédelmi koordinátor: az intézmény óvodapedagógus dolgozója, a gyermekvédelmi koordinátor szerepet egyéb feladatok keretében látja el.

Az intézményi gyermekvédelmi koordinátor a szociális segítő tevékenységében és a helyi feladatok végrehajtásában való tájékozottsága alapján segíti, irányítja, koordinálja a szociális segítő és az intézmény közötti hatékony együttműködést.

Feladata:

- segíti a szociális segítő intézményi beilleszkedését
- tájékoztatást ad a szervezet működési jellemzőiről
- koordinálja a tevékenységeket
- közvetítő szerepet tölt be a pedagógusok/alkalmazottak/szülők/gyermekek elérésében, információadásában
- segít a szervezési feladatokban
- koordinálja az intézményekben fejlesztést végző szakszolgálati, gyógypedagógiai intézményi szakemberek, pszichológus, fejlesztőpedagógus és szociális segítő közötti szakmai együttműködést
- az intézmény vezetése felé visszajelez a feladatellátás eredményeiről/problémáiról

Szociális segítő

A szociális segítő munkáltatója: Budapest XI. kerületi Humánszolgáltató Központ

A szociális segítő feladatát az intézményben végzi, de a szociális ellátórendszer szakembere. Az óvodai szociális segítői munka a család és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatás, mely sajátos preventív jellegű segítő tevékenység.

Feladata:

- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében való közreműködés
- szociális és kommunikációs készségek fejlesztése
- egészségfejlesztésben való közreműködés
- prevenció
- résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének
- életvezetési, szociális problémák megoldásához segítségnyújtás

Az együttműködés formái, intézményi feladatok:

- az óvodai gyermekvédelmi koordinátor és az óvodai szociális segítő pozitív kapcsolatának fenntartása,
- az óvodai gyermekvédelmi felelős és az óvodai szociális segítő kapcsolattartása, a munkatervi feladatok egyeztetése,
- az intézmény gyermekvédelmi stratégiájának megismertetése a szociális segítővel,
- a szociális segítő éves munkatervének megismerése,
- pontos információ szolgáltatása az intézmény szükségleteiről,
- a szociális segítő intézményi szintű munkájának koordinálása,
- a gyermekvédelmi munkaterv megismertetése az óvodai szociális segítővel,
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok közös értelmezésére lehetőségek biztosítása (nevelői értekezlet, szülői értekezlet, munkaközösségi foglalkozásokon való részvétel biztosítása a szociális segítő részére, fogadóórán való részvétel biztosítása stb),
- a veszélyeztetettség észleléséről szóló jelzés közös működtetése,
- a veszélyeztetettségről szóló jelzés koordinatív, adminisztratív feladatainak közös elvégzése a szakszerű eljárási szabályok betartásával,
- a szociális segítő részvételének támogatása az óvoda munkatervében szereplő egészségfejlesztési feladatokban,
- a szociális segítő részvételének támogatása a nevelési értekezleteken, szülői értekezleteken,
- óvodai gyermekvédelmi team működtetése különböző szakemberek bevonásával (rendőr, orvos, szociális segítő, gyermekvédelmi felelős, pszichológus, fejlesztőpedagógus),
- együttműködés a központ által folytatott nyomon követés feladataiban,
- közösen kialakított adatkezelés és eljárásrend megvalósítása.

A szociális segítő intézményben való tartózkodásának, elérhetőségének, fogadóórájának helye és időpontja az óvoda hirdetőtábláján megtalálható.

9.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Biztosítjuk az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az óvodának is hosszú távú érdeke – hozzájárul pedagógiai célkitűzéseink teljesítéséhez és növeli az óvoda versenyképességét.

Az esélyegyenlőség biztosítása nem jár többletköltséggel: szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel az intézmény vezetése és dolgozói részéről.

Intézményünkben célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Cél:

- az esélyegyenlőség elősegítése az óvodában
- az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok kiszűrése
- a minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférés biztosítása
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása a nevelési folyamatban (támogató lépések, olyan szolgáltatások bevezetése, amelyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják a későbbi iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő oktatási orientációt), társadalmi integrációjának támogatása
- a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.

Feladatok:

- Valamennyi óvodai dolgozó feladata az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre való törekvés, a diszkriminációmentes nevelés, a befogadó és toleráns légkör biztosítása.
- Közreműködés az esélyegyenlőség biztosításában, annak megvalósításában, illetve jelzési kötelezettség az óvodavezető felé, amennyiben az esélyegyenlőség sérül.

9.4. Óvodai fejlesztőprogram- a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére

Nevelőtestületünk nevelés felfogása szerint veszélyeztetett minden gyermek, aki a fejlődéséhez szükséges optimális feltételeket nem kapja meg, illetve ezekkel nem rendelkezik. Hátrányos helyzetbe kerülnek életük során azok a gyermekek, akik nem kapják meg az önálló személyiség kibontakozásához, önmaguk megvalósításához szükséges lehetőségeket.

A leghatékonyabb prevenció eszköznek, módszernek tekintjük nevelőtestületünk az EGÉSZ-SÉGRE ható nevelést. EGÉSZSÉG = testi, lelki, szellemi, és szociális harmónia. Ennek része az egészségtudatos, környezettudatos életvitel közvetítése.

Célunk, hogy hatékonyan, preventív és a hátrányokat felszámoló nevelést biztosítsunk óvodáinkban. A gyermekek hátrányos helyzetüktől függetlenül, egyéni sajátosságaikhoz igazodva nevelődjenek.

Óvodapedagógus feladatai:

- A vezető és az óvoda gyermekvédelmi felelőse az óvónőkkel együtt a nevelési év elején felméri a hátrányos helyzetű, felzárkóztatást igénylőket.
- Kapcsolatfelvétel, információszerzés az előző intézménnyel, családsegítővel.
- A hátrányos helyzetű gyermekek fejlettségének felmérése, fejlődésük nyomon követése.
- Szülők számára tanácsadás, szemléletformálás, megnyerésük a külső segítő intézmények szolgáltatásainak igénybevételére, motiválásuk.
- Óvónők egyeztetik (szakember bevonásával) a várható és szükséges fejlesztést, eljárást a gyermekek egyéni helyzetének, igényeinek megfelelően.
- Pedagógiai munka kiemelt területei: gondozási- önellátási feladatok, érzelmi nevelés, mozgás fejlődés, anyanyelvi nevelés
- Folyamatos konzultálás az együttműködésben résztvevő intézményekkel, szakemberekkel a gyermekek fejlődésének alakulásáról.
- Szükség esetén a nevelőtestület minden tagját tájékoztatni szükséges az esetleges eljárásokról, tennivalókról (bírószági végzés határozatáról).
- Intézmény váltás esetén a leendő pedagógus, szakember igény szerinti tájékoztatása a megvalósult feladatokról, a gyermek aktuális fejlettségéről.

X. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE**Család-Óvoda**

A család legfontosabb társadalmi funkciója a gyermeknevelés. A család hatásának döntő szerepe van a gyermekek egészséges testi, érzelmi és értelmi fejlődésében. Az óvodás gyermek fejlődését az otthon érzelmi biztonsága alapozza meg.

Az óvodába járó gyermek magával hozza a családban kialakult szokásokat, értékeket, viselkedésmódokat. Magatartását, érzelmi életét, érdeklődését később is a családtagokat összekötő kapcsolatrendszer, a család életmódja, nevelési stílusa, pedagógiai kultúrája alapvetően alakítja.

Az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül. A kettő összhangja, folyamatos egyeztetése elengedhetetlen feltétele az együttműködésnek, így a gyermek harmonikus személyiség fejlődésének. Az óvoda tevékenysége szolgáltatás, amelynek középpontjában közvetlen partnereink a gyerekek és szüleik igényei és elvárásai állnak.

Ennek **alapvető feltétele a családdal való együttműködés.** Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

A család és az óvoda kapcsolata a pedagógiai hatások forrása. Alapvető feltétel **a kölcsönös tisztelet és bizalom.**

Az óvodai nevelőmunka a családokkal való **szoros együttműködéssel** lehet csak eredményes. Az óvoda segítheti a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítését.

Az óvónő gyermekismerete, pedagógiai és pszichológiai felkészültsége, a gyermek fejlődéséért érzett felelőssége megfelelő alapot teremt a családokkal való eredményes együttműködéshez.

Célunk: a partnerközpontúság működtetése

Feladatunk

A komplex intervenció (beavatkozási) stratégia, cselekvési terv és gyakorlat kidolgozása a helyi szükségletek alapján.

A stratégiai terv tartalmazza az óvodában elérhető, a családi nevelés gyakorlatát segítő szolgáltatásokat (az óvodapedagógusok speciális képzettségeinek kihasználása, a logopédus, pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi intézmények, szociális ágazat bevonása, szülői klub, fogadóóra, játszó délután, szülők bevonása különböző módszerekkel a nevelési folyamatba, projektek közös megvalósítása, saját kedvelt tevékenység bemutatása, nyitott ünnepek, stb.).

Az együttműködésünk alapelvei

- Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni.
- Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.
- A szülő találjon támaszt és segítőtársat az óvodában gyermeke fejlesztéséhez.
- Nyitottság biztosítása, a szülők kérésének, észrevételének javaslatának, véleményezési jogának, esetleges bírálatának figyelembe vétele. Ezzel megvalósítjuk a gyermekek érdekében a jogharmonizációt és az érdek azonos együttműködést.
- Kölcsönös alkalmazkodás megvalósítása.
- Családi és óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Egyéni igények, szokások figyelembevétele, személyes bánásmód alkalmazása.
- A családok kölcsönös együttműködése segíti a csoport vagy csoportok és az óvodai társak közeledését, barátságok kialakulását.
- A Szülői Közösség az intézményi Szervezeti Működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint vesz részt az óvoda életében és minden nevelési évben az együttműködésről munkatervet készítenek a szülőtársak. A szülők képviseltethetik magukat a nevelés nélküli munkanapokon, értekezleteken, véleményezési joguk van dokumentációink elkészítésénél.
- A szülők szerepe alapvető és lényeges, egyben nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Azzal, hogy SNI-s gyermeke felvételt nyer egy többségi óvodába, szerepe és felelőssége nem csökken, sőt inkább növekszik.
- A lelki megsegítés végső célja a helyes szülői attitűd kialakítása.
- A beszélgetések során ne csak az információkra, hanem a biztatásra is fektessünk hangsúlyt! Fontos, hogy önbizalmat adjunk a szülőnek, mert egy kiegyensúlyozott szülő többet ér önmaga és a gyermek számára is. Támogatni kell a szülőt abban is, hogy helyzetét másokkal szemben képviselni tudja. Meg kell tanulnia megoldani a környezettel való konfliktusait, mert reakcióit nemcsak a környezete, hanem gyermeke is élesen figyeli.

Fontosak a család tapasztalatai, az információk, az egyéni különbségek megértésében nélkülözhetetlenek. A családok életmódjának megismerése sok, értékes támpontot ad a nevelésünkhöz.

Az együttműködésben vállaljuk a megértőbb, türelmesebb, érzelmileg elfogadó partner szerepét. Igyekszünk megtalálni minden egyes családdal külön - külön a kapcsolatteremtés, segítség legmegfelelőbb módját. Ha szükséges, a szülők nevelési szemléletének formálása - mindig

tapintatosan, közvetve történik. Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledik a családokhoz. Elfogadó, megértő, a gyermek szüleinek kijáró megbecsülést kifejező magatartás megvalósítására törekszünk.

Óvodánkba lépés előtt már lehetőséget biztosítunk – nyílt nap keretében – az ismerkedésre. A szülőket megbeszélés keretében tájékoztatjuk, közös ismerkedésre várjuk a leendő óvodásokat, így betekintést nyernek a mindennapi életünkbe és lehetőséget kapnak arra, hogy személyes tapasztalatok alapján válasszák intézményünket.

A kapcsolattartás módja, formái

- Napi beszélgetések alkalmával folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket gyermekükkel történt eseményekről, fejlődéséről valamint információkhoz jutunk a gyermekkel a családban történt eseményekről.
- Családlátogatásaink célja, hogy megismerjük a gyermeket közvetlen környezetében, megfigyeljük helyét a családban, tájékozódjunk a családi nevelés elveiről, szokásairól. Felmérjük a szülők igényeit, tudomásul véve az esetleges elzárkózást is.
- A beilleszkedési időszakban differenciáltan segítjük a különböző környezetből érkező gyermekeket. (család, bölcsőde vagy más közösség) Nyugodt, szeretetteljes családias légkör megtapasztalásának lehetőségével teremtjük meg a gyermekek biztonságérzetét, közösséghez való viszonyát.
- A nevelési évfolyamán a nyitott óvodai élettel lehetőséget adunk a szülőknek az óvoda napi életébe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, megismerhetik az óvó társakat, és azok szüleit.
- A szülők érdeklődésétől függően a nyílt napokon kívül is lehetőséget adunk a szülőknek gyermekük és a csoport életének megfigyelésére.
- Fogadóórák szervezésével alkalmat biztosítunk a szülőknek gyermekükkel, neveléssel kapcsolatos bizalmas jellegű információk cseréjére, megbeszélésére.
- Szülői értekezletek alkalmával az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat vitatjuk meg. Oldott hangulatú beszélgetés közben lehetőség nyílik arra, hogy a szülők is elmondhassák észrevételeiket, javaslataikat.
- Az aktív-segítő szülők azok, akik alkalmanként, vagy előre tervezve közreműködnek a gondozásban, a közös élmények biztosításában. A csoportos hirdetőtáblákon rendszeresen jelzik az óvodapedagógusok a projektek témáit és azokat a tevékenységeket, amelyekben a szülők segíthetnek az általuk kiválasztott napokon, a Lurkó telephelyen.
- Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közti kapcsolat elmélyítésére, törekszünk egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére.
- A munkadélutánok, rétegszülők, „csacsogó” klub szervezése lehetőséget biztosít mind helyben és időben a szülők szabad találkozásaira, közös örömeinek, problémáinak megbeszélésére.
- Közös kirándulások, sportprogramok, kulturális rendezvények szervezésével segítjük elő a szabadidő hasznos eltöltését, a közös élményszerzés biztosítását.

- A Cseperedő telephelyen „Cseperedő” újság megjelenésével segítjük a szülők tájékoztatását az óvodai életéről (csoportok programjai, nevelési tanácsadás, egészséges életmód kialakítása, óvoda-család programok, pályázati eredményesség, alapítvánnyal kapcsolatos információk, környezet kultúránk szebbé tétele, stb.)
- Az információs csatornánk bővítésre az óvodai honlap 2016. szeptember 01.-ével indul. A közös dokumentumok a székhely és a telephelyek elérésével biztosítjuk a betekintést.

A szülők örömmel fogadnak minden tájékoztatást az óvoda életéről - különösen érzékenyen figyelnek a gyermekükről szóló információkra, értékelő megnyilatkozásokra. Tiszteljük a szülők érzelmeit, tapintatosan törekszünk arra, hogy a nevelési problémák megszüntetésére a szülőkkel együtt közösen keressük a megoldást.

Az óvoda egyéb kapcsolatrendszere:

- Újbuda Önkormányzata - Fenntartó szerv
- Bölcsődék
- Óvodák
- Iskolák
- Újbudai Humán Szolgáltató Központ – Családsegítő Szolgálat

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények.

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat - Beszédvizsgáló Szakértői Bizottság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat - Mozgásvizsgáló Szakértői Bizottság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat I. számú Szakértői Bizottsági Tagintézménye
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi tagintézménye (Nevelési Tanácsadó, Óvodapszichológiai ellátás, Tehetséges gyermekek gondozása, Fejlesztő nevelés, Logopédiai ellátás, Gyógytestnevelés)

Az óvoda egészségnevelő munkáját segítő intézmények:

- Védőnő
- ÁNTSZ

Kulturális és közművelődési intézmények:

- Fővárosi Bábszínház
- Művelődési házak

Pedagógiai Oktatási Központok – POK

- továbbképzések, szakmai konferenciák, szakértők

Oktatási Hivatal – OH

- pedagógus minősítések, tanfelügyelet

Szakmai kapcsolatok a határon túli magyarsággal

- Kipi-kopi Napköziotthon Óvoda Székelyudvarhely
- Boscola Boston amerikai-magyar, hagyományörző óvoda-iskola

.

XI. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodapedagógus feladata, hogy különböző tevékenységeket, kötetlen és kötött foglalkozásokat, tevékenységeket a pedagógiai program cél és feladatrendszere menetén logikusan építi fel.

Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok:

- A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programja, valamint a telephelyek saját hatáskörben - nevelőtestületi határozattal elfogadott - és a program függelékében elhelyezett kiegészítő szakmai anyagai.
- A Dél-Kelenföldi Óvoda mindenkori Éves Munkaterve, mely komplex módon a teljes szakmai szervezetre, azon belül pedig nyomon követhetően az egyes telephelyekre, személyekre vonatkozó – a pedagógiai program adott évben megvalósítandó – céljait és feladatait tartalmazza.

Csoportszintű pedagógiai dokumentumok:

- Csoportnapló, mely tartalmazza:
 - féléves nevelési terv és értékelés
 - napirend
 - hetirend
 - tematikus terv (projekt terv)
 - hetiterv
 - szervezési feladatok
 - feljegyzések a csoport életéről
 - reflexió a tematikus tervek lezárásaként
- Felvételi és mulasztási napló
- Egyéni fejlődési napló
 - A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi. Írásban rögzíti a gyermek fejlődését a szülőket félévenként tájékoztatjuk.

Elvárás, hogy a pedagógiai munka napi gyakorlata összhangban legyen az éves, valamint a kapcsolódó tematikus tervezésben foglaltakkal. Eltérések csak indokolt esetben fordulhatnak elő.

XII. A NEVELŐTESTÜLET SZÁMÁRA AJÁNLOTT, illetve KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE ÉS EGYÉB FORRÁSANYAGOK

Tanulási folyamatot segítő szakirodalom az egyes tevékenységterületekhez

Mese-vers

Kötelező szakirodalom:

Mesélj nekem! Szöveggyűjtemény /Nemzeti Tankönyvkiadó/
Az ezüst hegedű- Fésűs Éva /Szent István Társulat 2002./
Cini-cini muzsika- Óvodások verseskönyve /Móra Könyvkiadó Bp./
Gyermekirodalmi Szöveggyűjtemény /Óvónőképző Intézmények/-Bauer Gabriella
Anyanyelvi játékok gyűjteménye (Összeállította: Szűcs Judit)/Kiadta: OVIMEZŐ Alapítvány,
Mezőkovácsháza/
Óvodai nevelés játékkal, mesével: (Zilahi Józsefné szerkesztette, válogatta)- /Eötvös József
Könyvkiadó/

Négy kötet: Tavasz, Nyár, Ősz, Tél

Ajánlott szakirodalom:

Szó-beszéd- Beszédjavító mondókák /Tóth Erika Katalin- Móra könyvkiadó/
Mondd ki szépen- Montágh Imre /Holnap Kiadó Bp./
Tente baba, tente...népi gyermekmondókák és dalok /Tóthné Pánya Marianna/
„Fején találta a szöveget” Szólás és eredetmagyarázatok /Híves Márta/
Folt hátán folt-tű benne sosem volt- Találós kérdések /Pro-Team Nonprofit Kft./
Szó, fon, nem takács. Mi az? – Találós kérdések gyermekeknek /Móra Könyvkiadó/
Négy testvér egymást kergeti- Népi mondókák, találós kérdések- Dr. Kresz Mária gyűjtése /Móra
Könyvkiadó/
Ákombákom- mondókák, versek, játékok kisiskolásoknak /Társ Kiadó/
Erdő nincsen zöld ág nélkül – Szólások és közmondások /Társ Kiadó/
Szájról szájra, kézről kézre I. II. III. kötet /Szentendre, 2006/
Óvodások könyve /Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó/
Könyvkuckó- Mesekönyvtár: Mondókás könyv /mondókák, versek/
Mozdulj rá!- Szabó Borbála /Mozgással kísért vers és mondóka gyűjtemény- Logopédia Kiadó/
Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés- Gönczö Ferencné / Segédanyag óvodapedagógusoknak/
Néphagyományörzés az óvodában- Dr. Bucherna Nándorné- Faust Dezsőné- Zadravecz Teréz
Icinke-picinke – Népmesék óvodásoknak /Móra Könyvkiadó/
Minden napra egy vers – Dr. Kovácsné Mészáros Gabriella szerkesztésében/Bíbor Kiadó/
Óvodások mesekönyve- Összeállította: Hunyadiné Körtvélyesi Anikó /Fonó33 Bt.-Debrecen/
Ünnepsoroló (Versek, dalok, játékok, jó tanácsok ünnepekre)- /Móra Könyvkiadó Bp./
„Hüvelykujjam almafa...” (Versek, mesék, játékok óvodásoknak)- /Tárogató Kiadó/
Nyelvi- kommunikációs nevelés az óvodában- Dankó Ervinné /OKKER Kiadó/
Drámajátékok- Gabnai Katalin /Helikon Kiadó 1999./
Népszokások és az óvodai nevelés- Brunszvik Teréz Óvónőképző Főiskola /Szarvas, 1991./
Adventtől szép pünkösöd napjáig /Debrecen1994./
Varázsvessző helyett- Népi ünnepi szokásai (A hagyományok ápolása az óvodai életben)
/Tiszavasvári, 1994./

Ablak Zsiráf /Móra Kiadó/

Miért/Ő? – Csoportos beszédészlelés és beszédértés fejlesztés óvodásoknak /Dinasztia Tankönyvkiadó 2009./

Az óvodáskor fejlesztőjátékai – Dr.Perlai Rezsőné szerkesztésében /OKKER Kiadó/

Varázsjátékok- Önmagunkban elmélyülten- Göbel Orsolya /L'Harmattan Kiadó Bp. 2009./

Játékos-mesés óvoda könyvcsomag /Neteducatio kiadvány/

Óvodai mondókás /Lackfi János versei/

Relaxmesék – lazító, csendesítő mesék óvodába, iskolába

Pálfi Judit: Mesepárnás mesecsoda

Bábjátékok kincsestára

Ének- zene, énekes játék:

Kötelező szakirodalom:

Forrai Katalin: Ének az óvodában /EDITIO MUSICA BUDAPEST Zeneműkiadó/

A zene szeretetére nevelés, zenei tehetséggondozás- Suka Tímea /Alap Pedagógiai Központ/

Ajánlott Szakirodalom:

Forrai Katalin: Ének-zene a bölcsődében

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában /Zenemű Kiadó/

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Képes verses, dalos ÁBÉCÉ- Esztergályos Jenő /APÁCAI KIADÓ, Celldömölk/

Hívogató dalos kártya – Tevékenységre motiváló képkártyák / Neteducatio kiadvány/

Mozgás

Kötelező szakirodalom:

Testnevelési játékok gyűjteménye (Összeállította: Feketéné Gábor Anikó) /Mezőkovácsháza, 2007./

Mit? Miért? Hogyan? Mozgásos játékok kézikönyve I. Egyszerű futójátékok-Gergely Ildikó 2013.

Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Sokmozgásos testnevelési játékok. 2001.

Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Labdagyakorlatok.

Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Kondicionális képességek fejlesztése és mérése.

A BODY-ROLL (Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára)

EGYENSÚLYOZÁS (Koordinációs kompetenciák fejlesztése)

JÁTSZUNK GYÓGYÍTÓ TORNÁT! (Tartásjavító játékok)

A LABDA (Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára)

Ajánlott szakirodalom:

Mozgásfejlesztő játékok gyűjteménye- Pektor Gabriella /Mozaik Kiadó- Szeged, 2011./

(Nagy) Labdaskönyv - Pektor Gabriella (Tartásjavító, izomerősítő gyakorlatok óriáslabdákkal) /FLACCUS Kiadó/

Mozgásos játékok könyve- Kriston-Ruzsonyi /Új Esély Kiadó/

Dr. Reigl Mariann: Testnevelési játékok: elmélet és gyakorlat

Tér-és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok óvodás és kisiskoláskorú gyermekek részére- Szentgyörgyi Zoltán /Flaccus Kiadó Bp. 2006./

Pappné Gazdag Zsuzsanna: /FLACCUS Kiadó könyvei/

A KARIKA (Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára)

A TORNABOT (Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára)

A SZÉK (Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára)

Pálfi Judit: Macitorna-Nyusztorna

Megmozgató /Neteducatio kiadvány/

Külső világ tevékeny megismerése (környezet, matematika)

Kötelező szakirodalom:

Matematikai játékok gyűjteménye /Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda, 2008/

Játék a matematika? (Játékgyűjtemény óvodapedagógusoknak)- Villányi Györgyné /Tárogató Kiadó/

Óvodánk kertjében található fák, virágok, bokrok. (Cseperedő Óvoda)

Cseperedő óvodánk kertjébe látogató és fészkelő madarak. (Cseperedő Óvoda)

A matematikai nevelés módszertana – Perlai Rezsőné /Nemzeti Tankönyvkiadó/

Matematikai játékok óvodáskorban- Perlai Rezsőné /OKKER Kiadó/

Környezeti játékok gyűjteménye (Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda 2007.)

Ajánlott szakirodalom:

A játék nem csak játék!? Matematikai fejlesztőjátékok óvodásoknak- Lukács Józsefné-Ferencz Éva /Flaccus Kiadó Budapest, 2011./

Mi lennék, ha állat lennék?! Kooperatív módszerek és ötletek az állatok témakör feldolgozásához.- Antal Judit /Palatia Nyomda, Győr 2010./

Bújj, bújj, zöld ág- Népi gyermekjátékok /Sziget Kiadó 1997./

A természet közelségével (Cselekvési minták az óvodai környezeti nevelés gyakorlatából- Fehér Anna

Ez volnék? – Kocsis Lászlóné- Rosta Katalin (Testséma fejlesztő feladatlap gyűjtemény)- /Logopédia Kiadó/

Sorozatok: Lukács Józsefné- Ferencz Éva (Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye)- /Flaccus Kiadó 2009./

Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampós bottal jár a csősz

Megjött a tél, hujja-hó, nagy pelyhekben hull a hó

Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél

Itt a meleg, itt a nyár, mezítláb jár a madár

Itt van az ősz, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)

Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél

Kipp-kopp, mogyoró, tavaszt hív már a rigó

Mosolyog a napsugár, madár dalol, itt a nyár

Kerek egy esztendő- Lukács Józsefné-Ferencz Éva /Flaccus Kiadó Bp. 2013./

Árnyékban-fényben- Környezetvédelmi megfigyelések, kísérletek (Gúla könyvek)- /Pont Kiadó 1995/

Kudarccal az iskolában- Porkolábné Dr. Balog Katalin /Trefort Kiadó, H.n.2009./

Óvodai szemezgető – 30 megvalósított tevékenységtervezet gyakorló óvodapedagógusoktól /Neteducatio 2019./

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka**Kötelező szakirodalom:**

Nagy színes barkácskönyv gyerekeknek- Ursula Barff- Inge Burkhardt- Jutta Maier

Nagy Origami Könyv (Kricskovics Zsuzsanna)- /Aranyhal Könyvkiadó/

Játéktár (GönczölAndrea- Dienes Erika)-/Lilliput Könyvkiadó Kft. 1998./

Játzókönyv- (USBORNE)- /Park Kiadó/- Tartalom: Gyúrmázás, papírajátékok, limlomok, karácsony

Játékos barkácsoló (Menyhártné Kovács Bernadett- Kovácsné Bata Gabriella)-/Novum Kiadó/

Ajánlott szakirodalom:

Mesterségek bölcsője (Illésy Zoltánné- Pomothy Györgyné- Vukovics Béláné)- /Calibra Kiadó/

Hajtogatós /Móra Ferenc Könyvkiadó/

Színes ötletek füzet-sorozat

Holló Barkácskönyvek sorozat

Kő, papír, olló- Kézművesség gyerekeknek-(Anna Jablonska)-/Magyar Könyvklub/

Sógyurma (Pető Éva)-/Mozaik Oktatási Stúdió-Szeged 1993./

Apró kezek, nagy művészek /Neteducatio kiadvány/

Rendhagyó adventi játékok+ kézműves ötletek/Neteducatio kiadvány/

Mellékletek:

Érvényességi rendelkezés

Legitimációs záradék

Nyilatkozat, Véleményezések (20 / 2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§.

Jegyzőkönyv elfogadásról

Jelenléti ívek

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A Dél-Kelenföldi Óvoda 2016 évben jóváhagyott 1 /2016.(03.01.) határozat számú Pedagógiai Programjának jelen módosítása 2019-ben készült.

A módosítást a 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet, a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) pontja, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 25. § (3) tette szükségessé.

Az újonnan megalkotott pedagógiai program jogelőd programja: Dél-Kelenföldi Pedagógiai Program 2016.

Érvényessége:

Az intézményvezető jóváhagyását követően, a kihirdetés napjától lép életbe és visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot 2019. szeptember 1-jétől szükséges bevezetni.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik az : 1 /2016. verziószámú, Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programja.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet

- Intézményvezető
- A nevelő testület bármely tagja
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézmény vezetője hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Intézmény vezetőjénél,
- Óvoda honlapján,
- Óvoda csoportjaiban.

Nyilvánosságra hozatal:

1 – 1 példányát a nevelői szobában, illetve az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megtekintheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető.

A Pedagógiai Program jelen módosításának indoka:

- Törvényi jogszabályi változás

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az intézményvezető vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az intézményvezető vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, a csoportszobákban az óvoda nyitva tartása alatt megtekinthető.

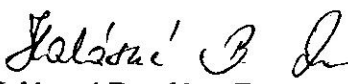
A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az intézmény vezetőjétől, az intézmény vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az intézményvezetőnek és vezető-helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

Kelt: Budapest, 2019.03.27.

Halászné Bogdány Zsuzsanna

Intézményvezető

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Készítette a Dél-Kelenföldi Óvoda nevelőtestülete.

Kelt: Budapest, 2019. március 21.

A Dél-Kelenföldi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban (Nkt. 72. § (5) biztosított **véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta** és a dokumentumról véleményt alkotott az óvodában működő Szülői Szervezet.

Kelt: Budapest, 2019. március 21.

Szülői Szervezet elnöksége nevében

A Dél-Kelenföldi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított **véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta** és a dokumentumról véleményt alkotott az óvodában működő Közalkalmazotti Tanács.

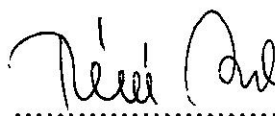
Kelt: Budapest, 2019. március 21.

Közalkalmazotti Tanács elnöke

A Dél-Kelenföldi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) pont) bekezdése **véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta** és a dokumentumról véleményt alkotott az óvodában működő szakmai munkaközösség.

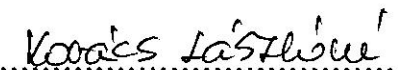
Kelt: Budapest, 2019. március 21.

A szakmai munkaközösség nevében

A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programról szóló tájékoztatást a nevelőmunkát segítő alkalmazottak megkapták.

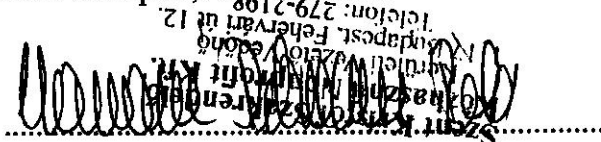
Kelt: Budapest, 2019. március 21.

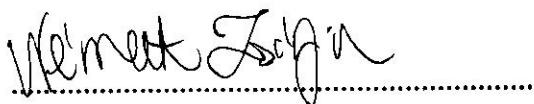
A nevelőmunkát segítő
alkalmazottak nevében

A Dél-Kelenföldi Óvoda pedagógiai programjában a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) alapján kidolgozott helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el. Az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál az intézmény vezetője beszerezte a védőnő és az óvodapszichológus véleményét.

Kelt: Budapest, 2019. március

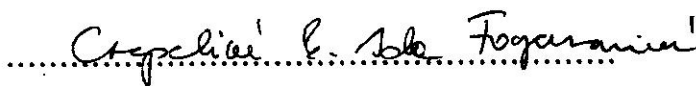
Vezető Védőnő

Óvodapszichológus

Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a Pedagógiai Programot 2019. március 29. napján tartott határozatképes ülésén a 6 / 2019. (03.29.) számú határozatával, 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Kelt: Budapest, 2019. március 29.

A nevelőtestület nevében

A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programjában szereplő „Közös a Napunk” közvélemény formáló érzékenyítő program, továbbá a „Biztonságos Közlekedés Program” megvalósításához, valamint a **Mozgás Szakmai Centrum** feladatainak ellátásához a rá háruló többletköltség finanszírozását a fenntartó vállalja.

Kelt: Budapest, 2019.

.....
A fenntartó képviselőjében

P. H

A Dél-Kelenföldi Óvoda pedagógiai programját az intézmény vezetője a¹...../ 2019. (03.29) számú határozatával jóváhagyta.

Kelt: Budapest, 2019.

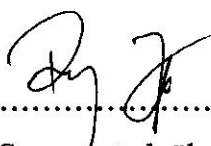

Halász Bogdány Zsuzsanna

Intézményvezető

Nyilatkozat

A szülői választmány képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a szülői választmány számára magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogunk korlátozás nélkül érvényesült az óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban.

Kelt: Budapest, 2019.03.21.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized cursive letters, positioned above a horizontal dotted line.

Szülői Szervezet elnöksége nevében

Szülői Közösség véleményezése
a Dél-Kelenföldi Óvoda
Pedagógiai Programjával kapcsolatban

A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programját az óvoda Szülői Közössége megkapta, és véleményezte.

Örömmel látjuk, hogy a program középpontjában a gyermek áll, és minden olyan fontos terület szerepel benne, amely a gyermekek nevelésében rendkívüli fontossággal bír. Üdvözljük a kezdeményezéseket a további fejlődésre, szemléletmód alakításra, mint pl. a Nyugi Ovi program, az érzékenyítés vagy a Rendőr Robi program. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda nagy hangsúlyt fektet az egészséges életmódra és a mozgásra való nevelésre, valamint azt is, hogy ilyen szépen őrzik a hagyományokat a csoportokban, és az ünnepek nagy szerepet kapnak a programban.

Szülői Közösség

Véleményezés a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (8) bekezdésére hivatkozva a
Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai programjáról

Nagyon jónak tartom az Óvoda egészséges életmódra nevelés programját.
Az egészséges táplálkozás, rendszeres testmozgás, és a megfelelő higiéné igényét
óvodáskorban kell megtanítani/elsajátítani.
Hiszen ma nagyon sok felnőttre nem jellemző az egészségtudatosság.

Budapest, 2019. 03. 25.

.....
Antal Mónika
védőnő

Dél-Kelenföldi Óvoda
1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Jegyzőkönyv

Időpontja: 2019. március 29.

Helyszín: Dél-Kelenföldi Óvoda székhelye
(1119 Budapest, Lecke u. 15-19.)

Esemény: Nevelőtestületi értekezlet az alkalmazotti közösség részvételével

Jelen vannak:

Óvodapedagógusok és pedagógiai asszisztensek, alkalmazotti közösség képviselője
jelenléti ív szerint (Jelenléti ív csatolva)

Jegyzőkönyvezető: Krupa Erika óvodapedagógus

Hitelesítő: Czire Gabriella vezető-helyettes

Halászné Bogdány Zsuzsanna köszönti az egybegyűlteket, megnyitja az értekezletet. Szeretném felkérni a jegyzőkönyv vezetésére Krupa Erikát, hitelesítésére Czire Gabriella vezető-helyettest. Aki egyetért ezzel, kézfeltartással jelezze. – Megállapítom, hogy a nevelőtestület a jegyzőkönyv vezetésével kapcsolatos javaslatot egyhangúan elfogadta. Tájékoztatta a jelenlevőket, hogy az óvodai alapdokumentumok módosítására elsősorban jogszabályi változás miatt került sor, kiemelten az adatvédelmi, adatkezelési szabályok beépítése céljából, valamint az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja módosítása miatt, jogszabályhoz igazítás érdekében történt. Megköszönte a nevelőtestület tagjainak, hogy a módosítás munkafolyamatában részt vettek.

A nevelőtestület tagjai, valamint a nevelőmunkát segítő dolgozók képviselői korábban a dokumentumok munkapéldányát megismerték, annak érdekében, hogy kiegészítéseiket, észrevételeiket megtehessek.

Csepeliné Szathmáry Ida vezető-helyettes: A szülők tájékoztatásával kapcsolatosan milyen teendők lesznek?

Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető: A szülői közösség képviselőinek tájékoztatása a legitimációs eljárás miatt részben már megtörtént. Az elfogadást és kihirdetést követően a dokumentumok az intézmény honlapján megjelennek. Ezen túl minden épületben a vezetői irodában, valamint a csoportokban is egy nyomtatott példány a dolgozók és a szülők rendelkezésre áll. A dokumentumok megismerésének legegyszerűbb módja az, ha az érintettek, különösen a szülők elektronikusan hozzáférnek ezekhez.

Az új óvodások szüleit az első szülői értekezleten tájékoztatni szükséges az óvoda dokumentumainak elérési lehetőségeiről. Az adatkezelési tájékoztatót az ő részükre ugyancsak át kell adni.

Czire Gabriella vezető-helyettes: Szeretném felhívni a pedagógusok figyelmét a Pedagógiai Program tartalmára, különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásával, nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos irányelvekre.

A jelenlegi PP módosítás ugyanakkor kiemeli az egészség és környezeti nevelés alapelveit, még nagyobb hangsúlyt helyez az egészséges életmód alakítására.

Az anyanyelvi nevelés és a verselés, mesélés területén kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a népköltészet és a magyar gyermekköltészet megismertetésére, a mindennapos tevékenységek során ezek beépítésére. Az óvodás gyermekek szintjén a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit és meséit beépítjük az óvodai életünkbe – óvodánkban a korábbi gyakorlat is ezt mutatja. Tervezzük a határon túli magyarsággal szakmai kapcsolatok kiépítését, ennek részleteire nevelőtestületi megbeszéléseken még visszatérünk.

Gyermekvédelmi területen kiegészítésre kerültek a dokumentumaink a szociális segítő szerepének meghatározásával.

Fogarasiné Ritter Gyöngyi vezető-helyettes: A PP módosítása során olyan tartalmakat is beépítettünk illetve kiegészítettünk, amelyek az elmúlt három évben az óvodában meghonosodtak: Márton napi séta (székhely óvoda), kirándulás a szigetszentmiklósi Vadasparkba (Lurkó telephely), egészségmegőrző séták (Cseperedő telephely).

Több hozzászólás nem lévén, az óvodavezető elfogadásra terjeszti a dokumentumokat. Kéri a Nevelőtestület tagjait, hogy döntsenek a szavazás módjáról. A nevelőtestület tagjai a nyílt szavazás módját választották.

Szavazás módja:

Minősített többség, nyílt szavazás

Határozat:

A Dél-Kelenföldi Óvoda nevelőtestülete - nyílt szavazással egyhangúan – az intézmény Pedagógiai Programját mellékleteivel együtt a 6 / 2019. (03.29.) számú határozatával elfogadta.

Határozat:

A Dél-Kelenföldi Óvoda nevelőtestülete - nyílt szavazással egyhangúan – az intézmény Házi rendjét mellékleteivel együtt a 7 / 2019. (03.29.) számú határozatával elfogadta.

Határozat:

A Dél-Kelenföldi Óvoda nevelőtestülete - nyílt szavazással egyhangúan – az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát mellékleteivel együtt a 8 / 2019. (03.29.) számú határozatával elfogadta.

Halászné Bogdány Zsuzsanna óv. vez: Megállapítom, hogy a nevelőtestület nyílt szavazással, 100 %-os mértékben (nem szavazat és tartózkodás nélkül) a Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programját, Házi rendjét és Szervezeti és Működési Szabályzatát mellékleteivel együtt elfogadta.

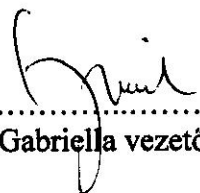
Az óvodai alapidokumentumok elfogadását követően egyéb hozzászólás, észrevétel nem merült fel.

Az óvoda vezetője az értekezletet a napirendi pontok végeztével bezárta.

Budapest, 2019. március 29.

.....
Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető

.....
Krupa Erika jegyzőkönyv-vezető

.....
Czire Gabriella vezető-helyettes (hitelesítő)

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA

1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Tel-fax: 204-1467

delkelenfoldiovoda@gmail.cominfo@delkelenfoldiovi.ujbuda.hu**JELENLÉTI ÍV****Pedagógiai Program módosítása****2019. március 29.**

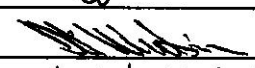
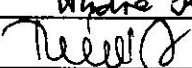
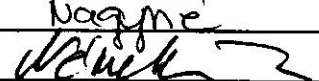
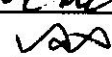
Ssz.	Dolgozó neve	Munkakör	Aláírása
1.	HARABTUNÉ BOGDHAY ZSUZSANNA	ővodavezető	Harabtné B. Zs.
2.	CZIRE GABRIELLA	vezető-helyettes	Czire G.
3.	CSONBOK GABRIELLA	ővodaped.	Csonbok Gab. eln.
4.	GYÖRKE EMESÉ	ővodaped.	Györke Emese
5.	TÓTH RENÁTA	ped. assz.	Tóth Renáta
6.	SZÁNTÓ VIKTÓRIA	ővoda pedagógus	Sz. Vikt.
7.	HORVÁTH ZSUZSANNA	ővodapedagógus	Horváth Zsuzsanna
8.	KISNÉ H. ANIKÓ	ővodaped.	Kisné H.
9.	NYÍRÓ AGNES	ővodaped.	Nyíró Agnes
10.	KÉWESEI ENIKÓ	ővodaped.	Kéwesei Enikő
11.	BARTOS ANETT	ővodaped.	Bartos Anett
12.	BOTÁKNÉ LEVAI ANIKÓ	ped. assz.	Botákné
13.	CSEHI MARIANN	ővodaped.	Cseh Mariann
14.	HÁRÉ JUDIT	ővodaped.	Háré Judit
15.	SZÁNTÓ EMESÉ	PED. ASSZ.	Sz. Emese
16.	NÓCSAI KINGA	ővodaped.	Nócsai Kinga
17.	TUGYI KATALIN KÖRÖK	ővodapedagógus	Tugyi Katalin Körök
18.	ARVAY EDIT	ővodapedagógus	Arvay Edit
19.	TÓKOVICS JANKA	ővodapedagógus	Tókovics Janka
20.	Csepeliné Sz. Iola	ővodapedag. vez. h.	Csepeliné Sz. Iola
21.	Zalotiné Reiszner Anita	ővodapedagógus	Zalotiné
22.	Márki Alexandra	ővodapedagógus	Márki
23.	ALKALMAZOTTI KÖTETEK KÉPVISELETE:		
24.	Bodnár T. Csilla	seg. h.	B /
25.	Körmendiné Anikó	ővodaped.	Körmendiné
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA

1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Tel-fax: 204-1467

delkelenfoldiovoda@gmail.cominfo@delkelenfoldiovi.ujbuda.hu**JELENLÉTI ÍV****Pedagógiai Program módosítása****2019. március 29.**

Ssz.	Dolgozó neve	Munkakör	Aláírása
1.	Éjsza Veronika	óvodapedagógus	
2.	BOZSI KRISTINA	óvodapedagógus	
3.	André Katalin	óvodapedagógus	André Katalin
4.	Mészáros Andrea	óvodapedagógus	
5.	NAGYKÉ LÁRKA BEÁTA	óvodapedagógus	Nagyké
6.	VEHETI ERIKA	óvodaped.	
7.	Vácher Anna	óvodapedagógus	
8.	PÓSER KRISZTINA	óvodaped.	Póser Krisztina
9.	VRAUSCHER ERIKA	-	Vrauscher
10.	KOLLÁR ANNA	óvodatitkár	Kollár Anna
11.	Kocsis Mária	ped. assz.	Kocsis Mária
12.	FODORASINÉ RITKA	óvodaped.	Fodorasiné Rita
13.	HERÉNYI ADRIENN	oktató	Herényi Adrienn
14.	KOLHÁN LÁRÓKÉ	ped. assz.	Kolhán Láróké
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA

1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Tel-fax: 204-1467

delkelenfoldiovoda@gmail.cominfo@delkelenfoldiovi.ujbuda.hu**JELENLÉTI ÍV****Pedagógiai Program módosítása****2019. március 29.**

Ssz.	Dolgozó neve	Munkakör	Aláírása
1.	Csik Ágnes	dudapedagógus	Csik Ágnes
2.	HARTYÁNYI ILDIKÓ	PED. ASSZISTENS	He
3.	MEGYER ANITA	dudapedagógus	Megyer Anita
4.	HAUS ANITA	dudapedagógus	Haus Anita
5.	SÁRKÖZ ANDRÁS	öv. ped.	S. A. O.
6.	KISSZÓCS CSILLA	dudapedagógus	
7.	KISSZÓCS ANITA	dudaped.	K. S. R.
8.	KOVÁCS KATALIN	dudaped.	Kovács Katalin
9.	VARGA KATALIN	dudaped. helyettes	Varga Katalin
10.	KRUPA ERIKA	öv. ped.	Krupa Erika
11.	ERDEI REZSŐ	Ped. ASSZ.	Erdei Rezso
12.	Vámos György	öv. ped.	Vámos Gy.
13.	KOVÁCS LÁSZLÓ	Pajza	Kovács László
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			